

LIEPOS 6-OJI - MINDAUGO KARŪNAVIMO IR LIETUVOS VALSTYBĖS 750 METŲ JUBILIEJUS!

PREZIDENTAS UŽTIKRINO POLITINĘ PARAMĄ SOCIALINIO TEISINGUMO ATKŪRIMUI

Vilnius, birželio 24 d. (ELTA). Prezidentas Rolandas Paksas reikalauja maksimaliai atstatyti socialinį teisingumą, kurį valdininkai pažeidė įžūliai įsigydami žemes.

Susitikęs su generaliniu prokuroru Antanu Klimavičiumi, Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriumi Valentinu Junoku, valstybės kontrolieriumi Jonu Liaučiumi ir Vidaus reikalų ministerijos sekretoriumi Algirdu Astrausku, R. Paksas užtikrino, jog politinės valios šiam darbui nepritrūks.

Valstybės vadovo nuomone, visi piktnaudžiaavę ir nesąžiningai pasielgę valdininkai turi būti nubausti.

Kaip informavo Prezidento atstovas spaudai Rosvaldas Gorbačiovas, šalies vadovas ketina artimiausiu metu pateikti Seimui Valstybės tarnybos įstatymo pataisas, pagal kurias viešuosius ir privačius interesus pažeidę valdininkai galėtų būti atleisti iš užimamų pareigų valstybės tarnyboje ir dar penkerius metus po to negalėtų joje dirbti.

Prezidentas paprašė visų dalyvavusių institucijų vadovų per savaitę pateikti siūlymus socialiniam teisingumui atstatyti ir užkirsti kelią tolimesniam piktnaudžiavimui. R. Paksas taip pat atkreipė dėmesį į būtinybę prieš priimant įstatymus parlamente peržiūrėti juos antikorupcinio požiūriu. Kartu jis pasiūlė Valstybės kontrolei atlikti auditą dėl lėšų, skirtų žemės reformai, panaudojimo.

Po susitikimo su Prezidentu minėtų teisėsaugos ir teisėtvarkos institucijų vadovai žurnalistams sakė, kad detalus visų įstatymus ir etiką pažeidusių valdininkų sąrašas kol kas neskelbiamas ne norint nusišluoti ypač aukštų asmenų pavardes, o tik dėl to, kad išsamaus sąrašo kol kas tiesiog nėra.

“Kai tas sąrašas bus, jis nei nuo visuomenės, nei nuo žiniasklaidos nebus slepiamas. Pasistengsim pateikti išsamią ir

objektyvią informaciją, neskirstydami į jokiais prezidentūras, - mano nuomone, visi Lietuvos gyventojai prieš įstatymus ir Konstituciją lygūs”, - sakė STT direktorius V. Junokas.

Tačiau, kaip pabrėžė vyriausybinei komisijai vadovaujantis VRM sekretorius A. Astrauskas, “pažeidimų mastas nėra toks didelis, kaip daug kas įsivaizduoja”. Pasak jo, savo padėtimi atkuriant nuosavybę į žemę galėjo pasinaudoti ne daugiau kaip 5-7 proc. valstybės tarnautojų.

“Tikriname nepilnus 3 tūkstančius valstybės tarautojų, o su jų artimaisiais ir su tuoktinais - nepilnus 4 tūkstančius asmenų. Tarp jų yra 120 asmenų, kurie turi įsigiję 3 ir daugiau sklypų. Bet tai nėra pažeidėjų sąrašas. Tai tik sąrašas asmenų, kurie turi 3 ir daugiau sklypų”, - akcentavo A. Astrauskas. Jis pabrėžė, jog daug žemės buvę įsigyta sumaniai pasinaudojus teisinėmis prielaidomis, bet buvę pasinaudota ir tarnybine padėtimi.

Sau - greičiau, kitiems - vėliau

Pasak generalinio prokuroro A. Klimavičiaus, daugelis valdininkų nevengė pasinaudoti tomis privilegijomis, kurias jiems suteikė padėtis: žinojimu, informacija, lėšomis. “O pagrindinis, dažniausiai pasitaikantis, pažeidimas yra eiliškumo pažeidimas - sau greičiau, kitą nustumiant tolyn”, - sakė generalinis prokuroras.

Suprasdamas žmonių pasipiktinimą, kad valdininkai įsigijo tiek daug sklypų, prokuratūros vadovas kartu pabrėžė būtinybę kuo greičiau pašalinti teisines spragas, kurios išlikusio nekilnojamojo turto atstatymo įstatymą padarė korupcinio požiūriu lengvai pažeidžiamą. Kaip aiškino A. Klimavičius, norint panaikinti įtartinus žemės nuosavybės sandorius, pirmiausia reikia kreiptis į administracinę teisą - tik admi-

nistracinės bylų teisenos tvarka galima pripažinti negaliojančiais apskrities viršininkų pasirašytus įsakymus dėl žemės nuosavybės registravimo ir įteisinimo.

“Kreiptis į teisimą galima, jeigu nuo to akto priėmimo praėjo ne daugiau kaip mėnuo. Ir prokuroras šitame įstatyme iš viso nėra paminėtas. Jis turėtų būti paminėtas ir turėtų turėti teisę kreiptis į teisimą bent jau per metus nuo tada, kai sužino apie įtartiną sandorį”, - sakė A. Klimavičius.

Generalinio prokuroro žodžiais, tokia netobulo įstatymo pataisa jau beveik paruošta ir bus teikiama Seimui. “Jeigu tai bus padaryta, atsiras įstatyminis šansas atstatyti socialinį teisingumą ir išieškoti valstybės naudai tuos sklypus, kur yra teisės pažeidimai, bet nėra nusikaltimo sudėties”, - pabrėžė A. Klimavičius.

Tačiau generalinis prokuroras skeptiškai vertina kai kurių politikų entuziazmą laikinai apriboti visų įtartinų sklypų valdymo teises ar net nacionalizuoti tokius sklypus. “Nacionalizavimas būtų skandalingas ir nepateisinamas, nesiderinantis su Europos Sąjungos teise. Konstitucijoje konstatuota, kad nuosavybė neliečiama”, - priminė A. Klimavičius.

Valstybės kontrolierius J. Liaučius, be galimos tipinių civilinių ieškininių bangos, naikinant teisinę nuosavybės teisių registraciją, priminė esant ir dar vieną pageidautiną socialinio teisingumo įrankį - neeilinę valdininkų atestaciją. Jo manymu, Valstybės tarnybos departamentas prie VRM galėtų pasiūlyti neeilinę atestaciją visiems su sklypų istorijomis susijusiems valdininkams. “Laukime ir atsistatydinimų bangos”, - užsiminė J. Liaučius. STT duomenimis, valstybės tarnautojai žemės sklypus ypač aktyviai dalijosi 2000-2002 m. Tada juos įregistravo daugiau kaip 700 valstybės tarnautojų.

Lietuvos Karalius Mindaugas

Nežinomo dailininko iliustracija

RUSIJOS URM: LIETUVA NETURI TEISINIO PAGRINDO STEIGTI SAVO TERITORIJOJE NATO BAZES

Maskva, birželio 25 d. (ITAR-TASS-ELTA). “Lietuvos Vyriausybė neturi teisinio pagrindo leisti savo teritorijoje NATO karines bazes”. Tai pareiškė oficialus Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovas Aleksandras Jakovenka, komentuodamas Lietuvos krašto apsaugos ministro Lino Linkevičiaus žodžius apie galimą NATO karinių bazių įkurdinimą Lietuvos arba kaimyninių Baltijos valstybių teritorijoje joms įstojus į Aljansą.

Pasak A. Jakovenkos, “po tokių pareiškimų kyla klausimas, ar Vilnius visiškai suvokia politinius ir teisinius savo prisijungimo prie NATO aspektus”. “Pagal Romos deklaraciją dėl naujos Rusijos ir NATO santykių kokybės Aljanso šalys įsipareigoja nedislokuoti didesnių karinių pajėgų naujų jo narių teritorijoje”, - priminė diplomatas. “Šis politinis įsipareigojimas, turintis fundamentalią reikšmę Rusijos santykiams su Aljansu, iki šiol buvo vykdomas”, - pabrėžė jis.

A. Jakovenka pareiškė abejojęs, kad “tokie Vilniaus veiksmai prisidės prie tolesnės Rusijos ir Lietuvos santykių plėtos”. “Rusijos užsienio reikalų ministerija atidžiai stebės, kaip visi dabartiniai ir būsimi Rusijos ir NATO Tarybos nariai vykdo karinius ir politinius įsipareigojimus”, - pažymėjo jis. “Griežtas jų laikymasis atitinka visų Europos valstybių saugumo interesus ir padeda stiprinti stabilumą ir taiką euroatlantinėje erdvėje”, - pabrėžė Rusijos diplomatas.

FEDERACIJOS TARYBA RATIFIKAVO RUSIJOS IR LIETUVOS READMISIJOS SUSITARIMĄ

Maskva, birželio 25 d. (ITAR-TASS-ELTA). Federacijos Taryba ratifikavo Rusijos ir Lietuvos Vyriausybių susitarimą dėl asmenų, neteisėtai esančių Rusijos Federacijos teritorijoje ir Lietuvos Respublikos teritorijoje, priėmimo ir grąžinimo.

Šis dokumentas buvo pasirašytas šių metų gegužės mėnesį Vilniuje. Jis reguliuoja asmenų, neteisėtai esančių dviejų valstybių teritorijoje, grąžinimo, priėmimo ir tranzito procedūrą. Jame numatyta ne tik Rusijos ir Lietuvos, bet ir trečiųjų šalių piliečių priėmimo ir grąžinimo tvarka. Lietuva yra pirmoji valstybė, sudariusi tokio pobūdžio susitarimą su Rusija. Valstybės Dūma Lietuvos ir Rusijos readmisijos sutartį ratifikavo š. m. birželio 18 d. Ši sutartis priklauso paketui įsipareigojimų, kuriuos šalys prisiėmė, kad išspręstų Karaliaučiaus tranzito problemą.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ VALSTYBĖJE TRŪKSTA SAŽININGŲ IR DORŲ VALDININKŲ

Vilnius, birželio 26 d. (ELTA). Per mėnesį tūkstantį gyventojų laiškų gaunantis šalies vadovas Rolandas Paksas teigia susidaręs nuomonę, jog valstybėje trūksta sąžiningų ir dorų valdininkų.

“Įtikėjęs nebaudžiamumu ir visagalyste, valdininkų luomas net negalvoja tarnauti žmonėms, iš kurių pinigų tarpsta, o stumdo juos nuo durų prie durų po dešimt ir net trylika metų - visą Nepriklausomybės laikotarpį”, - piktinosi R. Paksas, atsakydamas į Lietuvos radijo korespondento klausimus.

Prezidentas patikino suprantas, kad į jį žmonės kreipiasi kaip į paskutinę instanciją, prieš tai išbandę daugybę kelių ir atkreipę dėmesį, jog pastaruoju metu itin padaugėjo besiskundžiančių neįveikiamomis kliūtimis dėl žemės gražinimo Vilniaus, Kauno, Palangos miestų ir rajonų teritorijose. “Neįmanoma ramiai skaičiuoti tokių laiškų. Vis dėlto bent vieną - tipišką - nusiskundimą noriu čia pacituoti. “Atmatavo mažą sklypelį, o likusią dalį išdailijo neaišku kam, nežiūrint į begalę mūsų prašymų ir reikalavimų. Protu nesuvokiama, kad mūsų žemę gali gauti bet kas, tik ne mes, teisėti paveldėtojai. Žinia, ši žemė - prie Palangos, o tai reiškia - aukso vertės ir todėl paprastam žmogui neįkandama.” Štai ką rašo žmonės. Tokią valdininkų veiklą vertinu kaip pasityčiojimą ne tik iš šventos nuosavybės teisės, bet ir iš prieraišumo bei nebylios mūsų žmonių meilės žemei, kuri lietuviui visada buvo daugiau negu materialinė vertybė”, - kalbėjo Prezidentas. Apgailestaudamas, jog ne visas laiškuose išsakomas bėdas gali išspręsti Prezidento institucija, R. Paksas pažadėjo, kad į žmonių laiškus niekada nebus žiūrima valdiškai.

Kliūtis susigrąžinti žemę susiejęs su valdininkų pomėgiu apsirūpinti sklypais prestižinėse ir saugotinosiose vietose, Prezidentas pabrėžė reikalausiantis, kad būtų maksimaliai atkurtas teisingumas ir kiekvienas teisę arba moralę pamynęs valdininkas atsiimtų pagal “nuopelnus”.

“Galiu tik pakartoti, ką jau esu sakęs: amoralu, kai valstybės pareigūnai, pasinaudodami tarnyba, sklypais gražiausiose parkrantėse apsirūpina patys arba pamalonina jais giminaičius”, - sakė šalies vadovas, priminęs, jog visų teisėsaugos institucijų vadovai įpareigoti per savaitę pateikti konkrečių siūlymų, kaip atkurti socialinį teisingumą ir užkirsti kelią piktnaudžiavimui.

R. Paksas taip pat priminė pasirašęs Valstybės tarnybos įstatymo pataisas, kuriose numatyta tarnyba piktnaudžiavusius asmenis atleisti iš valstybės tarnybos. Prezidento siūlymu, tokie asmenys penkerius metus negalėtų būti priimti į valstybės tarnybą.

■ A. ZUOKAS FORMUOJA SOSTINĘ VALDANČIĄ KOMANDĄ

Vilnius. (ELTA). Birželio 25 d. Vilniaus meru išrinktas Liberalų ir centro sąjungos pirmininkas Artūras Zuokas per artimiausią savaitę planuoja suformuoti likusią politinę ir administracinę sostinės valdžią.

Spaudos konferencijoje Seime jis sakė, kad pagal susitarimą su koalicijos partneriais vicemero postai atiteks Liberalų ir centro sąjungai bei konservatoriams. Jeigu būtų įvesta papildoma trečioji vicemero pareigybė, anot A. Zuoko, ji galėtų atitekti tiems, kurie prisijungtų prie platesnės koalicijos.

“Nėra paslapties, kad kalbama apie socialdemokratų atstovą - ar tai būtų Gediminas Paviržis, ar kita kandidatūra - tai šią savaitę parodys susitikimai su partijų atstovais”, pažymėjo A. Zuokas. Pasak jo, šiai kandidatūrai turėtų pritarti koalicijos partneriai - Liberalų ir centro sąjunga, Tėvynės sąjunga ir social-liberalai. Sostinės meras sakė, kad prie koalicijos prisijungę socialliberalai pagal susitarimą gautų vieną iš komitetų vadovo postų, administracijos direktoriaus pavaduotojo ir kitas politines pareigyles. Kol nėra koalicijos partnerių ir frakcijų pritarimo, A. Zuokas sakė nenorįs iš anksto nurodyti kandidatų į administracijos vadovo pareigybę.

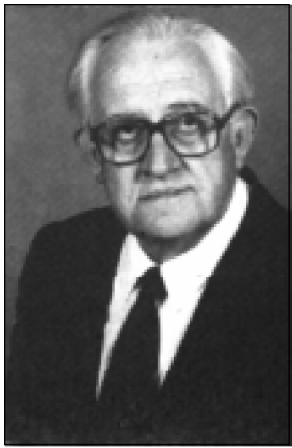
Liberaldemokratas A. Zuokas teigė matęs kaip opoziciją, tačiau, jo nuomone, gerbiant rinkėjų valią, jiems galėtų atitekti vadovavimas vienam iš savivaldybės tarybos komitetų, pavyzdžiui, Kontrolės komitetui. Dviejų balsų persvara naujai kadencijai išrinktas Vilniaus meru A. Zuokas teigia, kad valdant sostinę reikės ieškoti kompromisų. Jis tikisi, kad pavyks surasti abiem pusėms priimtinių bendradarbiavimo formų su socialdemokratais.

Tačiau jis taip pat apgailestavo, kad socialdemokratams trūksta savarankiškumo, nes jie, mero nuomone, tampa įkaitais prezidentinės aplinkos sudėliotų planų ir Liberalų demokratų partijos.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

TAIKA DAR TOLI

Algirdas Pužauskas

Izraelin atvyko patyręs JAV diplomatas John Wolf su delegacija, kuriai tenka prižiūrėti kaip bus vykdomas JAV sudarytas taikos planas. Diplomatas, kurio kiekvienas žingsnis saugomas, jau susitiko su Palestinos kovotojų atstovais. Ryšius Wolf palaiko telefonu su Valstybės sekretoriumi Colin Powell, kuris irgi atvyko į Izraelį. Jis atstovauja ne tik taikos plano vykdymui, bet kalba Jungtinių Tautų, Europos Sąjungos ir Rusijos vadovybės vardu. Gazoje JAV delegacijos vadovas Wolf jau praleido daug laiko derybose su Izraelio premjeru Sharon, su Palestinos vadovybės ministru pirmininku Abbas ir su Palestinos saugumo ministru Dahlan. Visi JAV pareiškimai vienodai žada prižiūrėti Izraelio vyriausybę, kad ji laikytųsi savo pažado laikytis JAV prezidento Bush taikos gairių, vadinamo “žemėlapiu”. *New York Times* korespondentas Ian Fischer pranešė iš Izraelio, kad taikos planas turi šiokių tokių vilčių žengti į priekį, nes labai įtaking-

JAV Valstybės sekretorius Colin L. Powell, Jordano karalius Abdullah ir Qatar užsienio reikalų ministras Hamad bin Jassim Jabr al-Thani pasitarimų metu Izraelio ir Palestinos taikos klausimais, kad būtų priimtas JAV planas.

Jordano kar. rūmų nuotr.

ga savižudžių organizacija Hamas jau planuoja laikinai sustabdyti savo puldinėjimus ir skelbti nors ir laikinas karo paliaubas, jei Izraelis priimtų dalį Palestinos vadovybės reikalavimų.

Birželio 17 vienas iš Hamas vadeivų paskelbė (Mahmoud Zahar), kad atėjo tinkamas laikas skelbti “hudna”, kas arabų kalboje reiškia “pa-

liaubas”. Tik reikia Izraeliui atlikti kai kuriuos palestiniečių reikalavimus, būtent išleisti iš kalėjimų suimtus palestiniečius, išvesti savo kariuomenę iš Vakarų Kranto ir iš Gazos ir sustabdyti kovotojų persekiojimus. Zahar šitaip kalbant, nežinomi teroristai apšaudė žydų šeimos automobilį, kuriame žuvo 7 metų izraelietė mergaitė ir jos 5 metų sesuo buvo sunkiai sužeista. Niekas nepasigyrė įvykdęs šį puolimą. Hamas vadovybė svarsto pažadą sustabdyti izraeliečių civilių puolimus, tačiau nežada sustabdyti kareivių žudymų. Izraelio armijos radijas paskelbė, kad paskutinis automobilio apšaudymas įvyko Vakarų Krante. Izraelis jau svarstė vieno svarbaus palestiniečio Marwan Barghouti paleidimą iš kalėjimo. Jis laikomas Palestinos prezidento Yasser Arafat ipėdiniu ir būsimu Fatah organizacijos vadovu. Apie šį sumanymą paleisti tokį svarbų kalinį atvirą laišką paskelbė Izraelio valstybės prokuroras Elyakim Rubinstein. Jis rašo, kad Barghouti yra teroro architektas, kurio negalima įtraukti į numatomas paliaubų derybas. Prieš paleidimą pasisako mūsų žuvusių brolių kraujas, rašo premjerui Sharonui prokuroras Rubinstein, pabrėždamas, kad tokie seni teroristai kaip Barghouti niekad nesugrįžta į tiesų kelią. Kaip mes pažiūrėsime į jo nužudytų šeimų

smurtą Artimuosiuose Rytuose, kur vyksta nesustabdomos skerdynės.

Irake amerikiečiams pasisekė suimti labai svarbų buvusio Irako režimo darbuotoją Abid Hamid Mahmud al Tikriti. Jis buvo laikomas labai artimu Saddam Hussein patarėju. Tarp 50 ieškomų irakiečių jis buvo ketvirtoje vietoje, slapstėsi netoli Bagdado esančiame ūkininko pastate. Kartu su šiuo Saddam pusbroliu rasta milijoninė suma įvairių pinigų, daugiausia JAV dolerių, šiek tiek britų svarų, Irako dinarų bei įvairių brangenybių. Apie šio

Palestiniečių ministras pirmininkas Mahmoud Abbas mano, kad Hamas sustabdys puolimus prieš izraeliečius, jei žydai sutiks išleisti kalinamus palestiniečius ir pasitrauks iš užimtų žemių.

Reuters nuotr.

valdžios žmogaus suėmimą paskelbė ketvirtosios JAV peštinių divizijos vadas generolas Ray Odierno. Manoma, kad suimtas papasakos žvalgybos karininkams daug naujų žinių. Į šiaurę ir į vakarus nuo Bagdado Saddam ištikimi vyrai toliau puldinėja amerikiečių jėgas. Minėtas divizijų vadas pareiškė spaudai, kad žiūrint iš karinio taško, JAV kariai neturėjo didelių nuostolių, tačiau žuvo ar buvo sužeista 70 JAV karių. Puolimus vykdo ne reguliarūs Irako kariai, bet susidariusios ginkluotos grupuotės, pasivadinusios “Gyvačių partija”, “Naujas atgimimas” vardais. Amerikos divizijos kovos pavadinotos “Dykumos skorpionų”, vardu. Daug prieš kareivių buvo nukauta besiginant. Kiti suimti ir nusiųsti į karo belaisvių stovyklas.

Birželio 12 d. Irakas po 3 mėnesių pertraukos pasirašė susitarimą siųsti naftą pagal seniau veikusias sutartis “nafta už maistą”. Nafta bus siunčiama vienai JAV naftos bendrovei, keturioms Europos bendrovėms ir vienai - Turkijos. Irakas pažadėjo išsiųsti 9 milijonus statinių naftos, tačiau

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

KARALIŠKA VALSTYBĖS KILMĖ

Karališka valstybės kilmė šiandien yra puikus simbolis, bet nereiškia karalystės atkūrimo. Karaliaus Mindaugo minėjimas tinka laisvai valstybei ir lietuvių norams būti laisviems. Nuostabiai greitai tautoje prigijo Mindaugo vainikavimo šventė, ji prasmingai atveria mūsų tautos istorinį kelią - Liepos 6-oji, Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji. Visos trys datos reiškia tautos valstybingumo pareiškimą ir kiekviena pradžia turi savo vadus. Puikiai jaučiame save istorinėje tėkmėje ir todėl atsimename mūsų valstybės kūrėją.

Daug neišspręstų klausimų mūsų valstybės istorijoje. Nežinome, ar tikrai Gimbuto vaikaitis Ringoltas buvo Mindaugo tėvas, kada gimė ir kur, kas buvo Mindaugo motina. Ar kunigaikščio Visimanto našlė Morta buvo pirmoji ir paskutinė Mindaugo žmona. Ipatijaus kronika žymi, kad jau 1251 m. Mindaugas, jo žmona Morta, abu jaunieji sūnūs ir maždaug 600 kilmingų lietuvių Naugarduke pasikrikštijo. Naugarduką valdė Mindaugo sūnus Vaišvilkas. Nėra aišku, nuo kada Mindaugas pradėjo valdyti Lietuvą. Yra žinoma, kad 1236 m. Voluinės kunigaikštis vedė derybas su Mindaugu, kaip visos Lietuvos valdovu. Gal tėvas ir sūnus valdė Lietuvą kelerius metus. Popiežius Inocentas IV suteikė Lietuvos valdovui karaliaus karūną 1251 m., bet tik 1253 tebuvo vainikuotas.

Istorikai nežino, kodėl Mindaugas pasirinkęs Naugarduko pilį savo vainikavimui 1253 m., o ne Vorutą ar kitą vietovę, nes Naugardukas nebuvęs tuo metu lietuvių apgyventas kraštas. Ten buvo daug slavų. Yra manoma, kad Naugarduko pilis buvusi tokia stipri, kad priešai negalėję tos pilies paimti. Neaišku, kas paruošė Mindaugą ir šimtus lietuvių krikštui. Manoma, kad Tėvai dominikonai, nes jis buvo pažįstamas su jais ir leido jiems kurtis Naugarduke. Už Naugarduko pasirinkimą galėjo kalbėti ir jo geografinė padėtis - svečiai į iškilmes rinkosi iš vakarų ir pietų. Mindaugas krikštijosi lotynų apeigomis, o jo vyriausias sūnus Vaišvilkas - Rytų apeigomis. Bet taip pat teigiama, kad jį galėjo pakrikštyti ir pranciškonai iš Mažesųjų Brolių ordino. Taip pat keliamas labai svarbus klausimas, ar Mindaugas vėliau išsižadėjo katalikų tikėjimo, tačiau mūsų istorikai - Z. Ivinskis, S. Sužiedėlis, S. Yla, J. Stakauskas mano, kad karalius Mindaugas neišsižadėjo katalikų tikėjimo.

Per 750 metų nedaug paaiškėjo, kur karalius Mindaugas buvo nužudytas ir palaidotas. Z. Ivinskis rašo, kad Mindaugas buvo nužudytas arti Lietuvos ir Latvijos sienos, Agluonoje. Ten dar septynioliktame amžiuje buvęs Mindaugo antkapis, bet jau XIX amžiuje buvo rodomas Mindaugo kapas Naugarduke. Jis buvo nužudytas 1263 m.

Keičiasi lietuvių visuomenė. Bet išlieka ryšys tarp kartų, šimtmečių ir epochų. Didžiuojamės, kad turime beveik tūkstantčio metų istoriją, o valstybės diena - puiki proga prisiminti savo valstybės pradžią ir pasisemti stiprybės iš savo praeities. Valstybės dienos šventėje geriau suprantame mūsų tautos valstybingumo reiką, vertiname praeities įvykius ir džiaugiamės laisvos valstybės laimėjimais tiek pirmosios nepriklausomybės, tiek ir šio meto Lietuva, besijungiančia į Vakarų Europos sistemą. Suprasdami Valstybės dienos turinį jaučiame ir save tautos istorinėje grandinėje.

S. Tūbėnas

KAM NEREIKIA LIETUVOS SAJŪDŽIO

Kai kurie iniciatyvinės Lietuvos Persitvarkymo Sajūdžio grupės nariai ir buvę aktyvūs jo dalyviai ne tik jį niekina, bet ir deda pastangas, kad Sajūdžio nebebūtų. Antai buvęs Sajūdžio aktyvistas, vėliau tapęs “istorinės klaidos” akibrokšto autoriumi, Arvydas Juozaitis gegužės 31 d. per Lietuvos Televiziją dabartinį Lietuvos Sajūdį, pagal savo kurpiamą istorinio virsmo modelį, pavadino komedija. Tenka apgailestauti, kad Sajūdžio priešininkas, ieškodamas komedijos ten, kur jos tikrai nėra, nebemato savo kaip politiko, filosofo ir istoriko jei ne tragedijos, tai tragikomedijos. Deja, tokių antisajūdininkų, kaip šis filosofuojantis mokslinčius, pakanka tarp buvusių sajūdininkų, tapusių atsakingais valstybės pareigūnais.

Sajūdžio reikalingumą patvirtino š.m. gegužės 31 d. įvykęs VIII-asis Lietuvos Sajūdžio suvažiavimas. Jo reikalingumą tvirtina kasdienis visuomenės gyvenimas. Patvirtinęs programines nuostatas, jomis Lietuvos Sajūdis labai aiškiai įvardijo savo naujus, labai reikšmingus tautai ir valstybei siekius.

Iš kur tie Sajūdžio priešininkai? Kas jie? Kam neberekalingas Sajūdis? Juk tai - visuomeninė organizacija, turinti geresnės, su tvirtėjančia, pagrįsta krikščioniškos moralės principais, demokratija, bendruomeniškumu, tautiškumu bei pilietiškumu Lietuvos tikslą. Bandykime pavadinti tuos, kam šis tikslas, taigi ir Sajūdis, nereikalingi. Tai:

- kolaborantai, kuriems rūpėjo ne Lietuvos, o Gorbačiovo sovietiškos perestroikos reikalai;
- įsitvirtinę visų lygių valdžios struktūrose buvę komunistai, kuriems brandi pilietinė visuomenė yra kliuvinys ją mulkinti, ja manipuluoti;
- politiniai verteivos, kuriems Sajūdis buvo reikalingas tik kaip priemonė ateiti prie valstybės lovio;

Atkelta iš 2 p.

tą pačią dieną sprogo dvi naftos liniją uždegusios bombos. Vietiniai pasakojo, kad gaisras sukeltas, jog Turkijos bendrovė negautų naftos. Kariuomenė gaisrą greit užgesino, padedant su koalicija veikusiems irakiečiams specialistams.

Keturios Pietų Amerikos šalys, atsiliepdamos į Ispanijos vyriausybės raginimus, nutarė dalyvauti naujojo Irako taikos palaikymo uždaviniuose. Savo gydytojus, gailestingas seseris, inžinierius, iš viso 840 specialistų liepos mėnesį atsiųs Nikaragva, Honduras, Salvadoras ir Dominikos respublika. Šių taikos prižiūrėtojų atvykimo išlaidas pažadėjo padengti JAV.

— Keliais sakiniais —

• **Rusija** įvykdė savo pažadą išvežti iš Balkanų savo kariuomenę, kurios ten buvo 970 vyrų. Paskutiniai rusai buvo taikos prižiūrėtojai Kosove, Bosnijoje ir Hercegovinoje. Išvažiavo 320 kariškių, išvyko ir apie 100 šarvuočių.

• **Du Britanijos** vyriausybės nariai pasitraukė iš pareigų, protestuodami dėl premjero Blair įsijungimo į Irako puo-

limą. Darbo partijos narys Robin Cook, buvęs užsienio reikalų ministras, kaltino premjerą, jog jis patikėjo žvalgybos pranešimais, kad Irakas turi masinio naikinimo ginklus, kur inspektoriai tokių ginklų nerado. Kita darbo partijos narė Clare Short, tarptautinės plėtros sekretorė kabinete irgi kritikavo premjerą, kad jis perdėjo Irako pavojų.

• **Irano** prezidentas Khataami pareiškė Tarptautinei Atominės Energijos agentūrai Austrijoje, kad Iranas nesirengia gaminti atominių ginklų, o savo technologijos bandymus skiria tik branduolinei energijai. Irano užsienio reikalų min. Ali Akbar Salehi pasakė, kad, Irano nuomone, atominių ginklų gamyba yra nežmoniška, nelegali, nemorali, neprincipinga ir visiškai nesiderintų su Irano gynybos doktrina. Baltieji Rūmai Vašingtone mano, kad Irano pastangos atominių ginklų gamyboje kelia didelį susirūpinimą. Prez. Bush sakė, kad Iranas būtų labai pavojingas, jei turėtų atominį ginklą.

• **Kambodijoje** vyko Pietryčių Azijos valstybių ir Ramiojo vandenyno šalių valstybių atstovų suvažiavimas, ku-

Tautininkų žinios

Gedimino pr. 22, LT-2600 Vilnius, Lietuva

Tel. (22) 624935, faksas (22) 617310

El. p. lietauta@takas.lt; http://www.lts.lt

Redaktorius A.R. Tilindis

- ydingų įstatymų autoriai, įteisinamo neteisingumo kūrėjai;
- turtuoliais tapę “prichvatizatoriai”, valstybės turto grobstytojai;
- korumpuotojo klanų dalyviai;
- kaimo - Lietuvos kūno ir dvasios - žlugdytojai, išnaudotojai, skurdintojai, niekintojai;
- iš narkotikų, alkoholio ir kitokių kvaišalų bei balaganinio, jaunimo sielas nuodijančio verslo lobstantys verteivos;
- valdininkija, ne visuomenei tarnaujanti, o parazituojanti, tenkinanti savo asmeninius interesus;
- nešvariais būdais valdžios siekiantys piliečiai;
- įžadus kitai valstybei davę ir jų neatsisakę piliečiai;
- politikos šešėlyje tūnantys intelektualai pasauliečiai ir dvasiškiai...

Sąrašą galėtume tęsti, tačiau čia pat galime pridurti, kad ne be Sajūdžio pastangų jis trumpėja; neliko “suvereniteto SSRS sudėtyje”, matoriumo Nepriklausomybei, okupacinės kariuomenės Lietuvoje palikimo, bevizių kelionių per Lietuvą Rusijos piliečiams, nesijungimo į NATO ir ES šalininkų (jų pastangos nuėjo vėjais).

Tikėkime, susipratusių, savo tautą ir valstybę mylinčių Lietuvos Sajūdžio dalyvių pastangomis paminėtas sąrašas trumpės, o pats Sajūdis bus reikalingas tol, kol šio sąrašo nebeliks. Tenubloškia jį nauja Lietuvos Sajūdžio banga - TEISINGA, GERESNĖ LIETUVA.

Algimantas Zolubas

(“Tautininkų žinios”, 2003 m. birželis, Nr. 12)

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

riame JAV Valstybės sekretorius Powell iškėlė Šiaurinės Korėjos pavojų gaminant branduolinius ginklus. Jam pritarė didelė ambasadorių dauguma. Šiaurinės Korėjos ambasadorius aiškino, kad jo šalis turi turėti atominį ginklą, kad atgrasintų savo priešus nuo karo pavojaus.

• **Pietryčių Azijos** šalių suvažiavime kaimynai protestavo Myanmar, buvusios Burmos, karinei valdžiai, kad ji persekioja Taikos premijos laureatę Aung San Sun ir laiko ją namų arešte, nes ji vadovauja demokratinės vyriausybės politinei partijai. Japonijos atstovas net pagrasino, kad bus sustabdyta ekonominė japonų parama Myanmar valdžiai. Politinį spaudimą paskelbė ir kitos šalys: Indonezija, Laos, Brunei, Kambodija, Filipinai, Malaysia, Singapuras, Tailandija ir Vietnamas.

• **Prez. Bush** neslepia, kad jis bando rasti daug turtingų respublikonų, kurie paremtų jį lėšomis ateinančiuose prezidento rinkimuose. Jo spaudos sekretorius minėjo ir sumą, reikėsia 170 milijonų dol. atremti devynių demokratų kandidatų puolimus ir kritiką.

“PO 750 METŲ LIETUVA ATVERIA NAUJĄ ISTORIJS PUSLAPĮ”

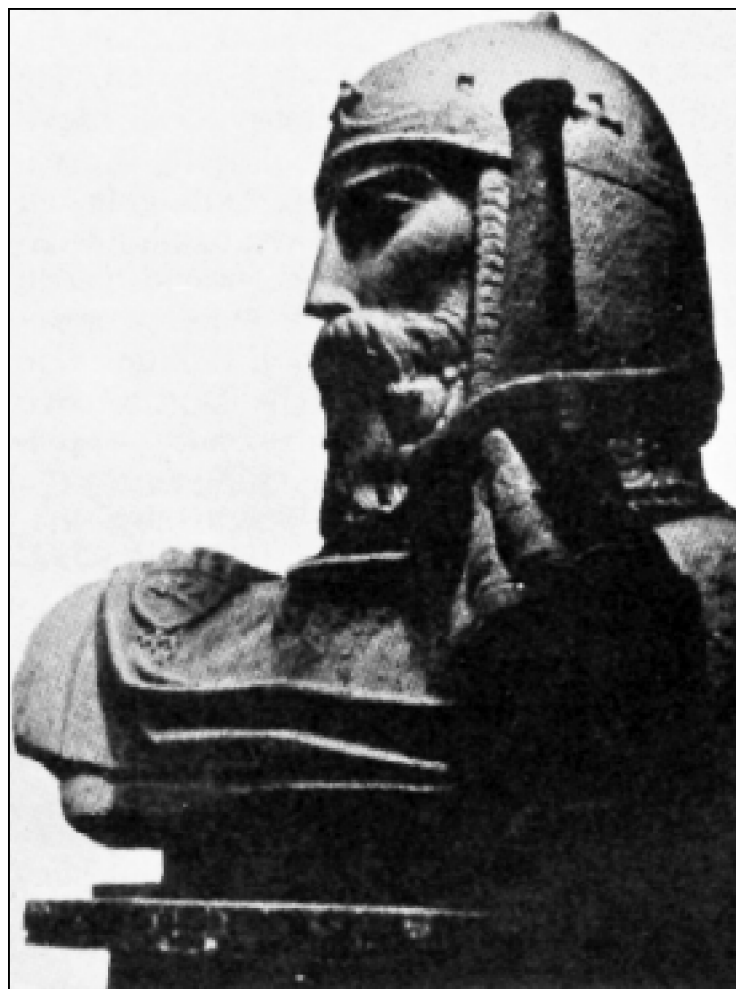
Vašingtonas, birželio 23 d. (LR ambasada JAV). Niujorko Šv. Petro Bažnyčioje įvyko Lietuvos Respublikos Generalinio konsulato Niujorke kartu su Manheteno lietuvių bendruomene surengtos išskilmės-koncertas, skirtas paminėti 750-ąsias Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo metines. Renginyje koncertavo pianistas Gabrielius Alekna, dainininkė Jūratė Švedaitė-Waller bei pianistė-kompozitorė Raminta Šerkšnytė. Sveikinimo kalbą pasakė Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas. Jis taip pat įteikė Valstybės apdovanojimus JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkui Algimantui Gečiui bei vyskupui Pauliui Baltakiui. A.Gečys apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro didžiuoju kryžiumi, Ekscelencija vysk. P.Baltakis - Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu. Lietuvos Prezidentas juos apdovanojo už asmeninį indėlį remiant Lietuvos transatlantinę integraciją bei puose-

lėjant lietuvių. Sveikindamas iškilmių svečius, Lietuvos ambasadorius Vygaudas Ušackas pažymėjo, kad Lietuvos valstybingumo jubiliejus yra gera proga dar kartą įvertinti praeitį bei pasidžiaugti Lietuvos pasiekimais. Pasak ambasadoriaus, Mindaugo karūnavimas prieš 750 metų įtvirtino Lietuvos valstybingumą bei padėjo pamatus jos išlikimui. Antra vertus, ši data žymi audringos Lietuvos valstybės istorijos pradžią, kai nuo pirmųjų valstybingumo žingsnių Lietuvai teko eiti į laisvę ir tarptautinių pripažinimą sunkiu išbandymų keliu. Tačiau lietuviai niekuomet neprarado vilties. Net ir sovietinės okupacijos metais lietuviai nesiliovė tikėję, jog ateis diena, kai Lietuva vėl taps laisva ir demokratiška. V. Ušackas pažymėjo, jog Lietuvos istorija, nužymėta okupacijos ir priespaudos, išmokė lietuvių tautą branginti laisvę ir demokratiją. Būtent todėl, pasak ambasadoriaus, Lietuva remia Jungtinių Amerikos Valstijų pastangas kovoje prieš terorizmą ir už saugumą.

Ambasadorius taip pat pa-

reiškė, jog šiandien Lietuva atverčia naują istorijos puslapį: “Lietuvos valstybingumo 750-mečio paminėjimas sutampa su nauju puslapiu Lietuvos istorijoje, kuris dar tik pradamas rašyti. Naujas Lietuvos istorijos puslapis prasideda Lietuvos pakvietimu į Europos Sąjungą bei NATO. Jis suteikia viltį, kad Lietuvos valstybė bus saugi ir klestinti, ir ji bendradarbius su Amerika plėtodama dvišalius ryšius, stiprindama transatlantinę partnerystę, ieškodama naujų verslo galimybių bei prisidedama prie laisvės ir demokratijos plėtos kituose pasaulio regionuose”. Ambasadorius Vygaudas Ušackas pakvietė svečius būti naujo Lietuvos istorijos puslapio bendraautorais.

Rolandas Kačinskas,
LR ambasados JAV inf.

Lietuvos Karalius Mindaugas. Skulpt. V. Kašubos projektas.

LIETUVA NETURI SAVĖS LAIKYTI ANTRARŪŠE NATO NARE

Vilnius, birželio 26 d. (ELTA). Lietuva neturi savės laikyti antrarūšę NATO nare, pati susikurdama apribojimus dėl NATO bazių steigimo ar drausti kažką kitą, pareiškė krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, kalbėdamas Vyriausybės valandoje Seime. “Tai nėra teisinga politiškai ir būtų ydinga praktiškai”, - akcentavo Krašto apsaugos ministerijos vadovas, atsakydamas į parlamentarų klausimus apie planus priimti Lietuvoje NATO karines bazes, jei to reikalaus šalies nacionalinis saugumas ir Aljanso interesai. “Kalbama apie esmines NATO dislokavimo pajėgas,

ko, beje, NATO nenumato daryti artimiausiu metu”, - sakė L. Linkevičius. Anot jo, Lietuvos pozicijoje nėra nieko priešiško Rusijai, juolab kalbant ne apie praktinius dalykus, o tik apie galimybę.

“Niekas negali mums uždrausti svarstyti galimybes. Tačiau ir dabar esu įsitikinęs, kad jeigu bus tokie poreikiai šalies saugumui ar Aljanso interesai, manau, kad šie klausimai bus svarstomi”, - teigė ministras.

Krašto apsaugos ministras L. Linkevičius po birželio viduryje vykusio susitikimo Vilniuje su JAV kariuomenės vadu generolu Richard Myers yra pabrėžęs, jog Lietuva suintere-

suota NATO bazių įkurdinimu šalyje. Pernai rudenį gavusios kvietimus į Aljansą, Lietuvos ir dar 6 Rytų bei Vidurio Europos šalys tikrosiomis NATO narėmis taps kitų metų pavasarį. Šių metų kovo 26 d. Briuselyje pasirašius prisijungimo prie Vašingtono sutarties protokolus, prasidėjo jų ratifikavimo procesas devyniolikoje dabartinių NATO narių. Šis procesas turėtų pasibaigti kitų metų pavasarį. Tuoju po to pakviestosios valstybės prisijungtų prie minėtos sutarties ir 2004 metų gegužę planuojamame NATO šalių vadovų susitikime taptų visateisėmis Aljanso narėmis.

LR Generalinis konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas, baigęs savo kadenciją, birželio 29 d. išvyko į Lietuvą.

MIELI TAUTIEČIAI,

Likus keletui dienų iki mano išvykimo į Lietuvą naujam darbui, norėčiau padėkoti visiems, kuriuos teko, dirbant Lietuvos generaliniu konsulu Čikagoje, sutikti, ir už paramą, patarimus ir už kritiką, padėjusią tobulinti konsulato darbą. Per penkis su puse metų, praleistų Čikagoje, teko sutikti daug puikių ir įdomių žmonių, daug ko išmokyti ir sužinoti. Esu nuoširdžiai dėkingas už šią, praturtinančią patirtį.

Šia proga norėčiau palinkėti visiems sėkmės Jūsų asmeniniame gyvenime, darbinėje ir visuomeninėje veikloje. Tikiu, kad ir toliau sėkmingai puoselėsite lietuvių JAV, bei skatinsite visokeriopus Lietuvos ir JAV ryšius.

Ačiū ir sėkmės visiems,

Giedrius Apuokas, Generalinis konsulas

Čikaga, 2003 m. birželio 25 d.

SANTYKIAI GERĖJA

Maskva, birželio 26 d. (ITAR-TASS-ELTA). Rusijos Federacijos prezidento specialusis atstovas Dmitrijus Rogozinas pastaruoju metu optimistiškai žiūri į Karaliaučiaus problemos sprendimą. Jis tai pareiškė Maskvoje kalbėdamasis su žurnalistais, praneša ITAR-TASS-ELTA.

Pasak jo, dėl civilinio tranzito didesnių keblumų jau nebėra. Dabar reikia išjudinti iš rimties taško krovinių tranzito klausimą.

D. Rogozinas informavo, kad birželio 26 d. jis išvyksta į Karaliaučių kartu su RF transporto ministru Sergejumi Franku ir aviacijos kompanijos “Aeroflot” generaliniu direktoriumi Valerijumi Okulovu spręsti “oro taksi” - šaudyklinių oro skrydžių tarp Karaliaučiaus ir Maskvos - klausimo. Jis neatmetė galimybes,

kad šis klausimas bus išspręstas artimiausiu metu. Be to, priminė D. Rogozinas, nuo liepos 1 d. įsigalios supaprastinto geležinkelio tranzito per Lietuvos teritoriją režimas.

Pasak D. Rogozino, Valstybės Dūmai ratifikavus RF ir Lietuvos valstybinės sienos sutartį, dviejų šalių santykiai gerėja. Lietuvos pareigūnai žodžiu pritarė Rusijos idėjai paleisti bevizį greitąjį traukinį, teigė jis. Jeigu 2004 metais, kai Lietuva taps Europos Sąjungos nare, bus priimtas atitinkamas politinis sprendimas, tai 2005 metais toks traukinys jau gali pradėti kursuoti, pažymėjo D. Rogozinas.

KARALIAUČIAUS SRITYJE ATIDARYTAS ANTRASIS LIETUVOS KONSULATAS

Vilnius, birželio 26 d. (ELTA). Ketvirtadienį Karaliaučiaus srities Sovetsko mies-

te oficialiai darbą pradėjo Lietuvos konsulas.

Tai antroji Lietuvos konsulinė įstaiga toje srityje bei vienintelė užsienio atstovybė Sovetsko mieste.

Konsulatas atidarytas siekiant tolygiai paskirstyti vizų bei supaprastintų tranzito dokumentų išdavimo srautus Rusijos piliečiams vykstantiems į Lietuvą bei keliaujantiems per Lietuvos teritoriją.

Naujasis konsulatas įrengtas Lietuvos lėšomis atstatytame katalikų bažnyčios pastate. Jo adresas - Iskry 22.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI!

“DIRVOS” redakcija atostogaus liepos 7 - 27 d. Savaitraštis neišeis liepos 8, 15, 22 ir 29 d.

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

LIEPOS 4-OJI - JAV NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ
Nuotraukoje prezidento George Washington paminklas sostinėje japoniškų vyšnių žydėjimo metu.

KVIEČIA PRISIJUNGTI

Lenkijos gynybos ministras Jerzy Szmajdzinski pakvietė Baltijos šalių karines pajėgas prisijungti prie Vokietijos, Lenkijos ir Danijos korpuso. Jis Vokietijos gynybos ministerijos surengtoje konferencijoje Berlyne patarė padidinti karinį junginį, kurį šiuo metu sudaro 49 tūkst.

karių, prie jo prijungiant Estiją, Latviją ir Lietuvą.

Lenkija, kuri bus atsakinga už vieną iš Irako okupacinių zonų, metų pradžioje sukėlė Vokietijos nepasitenkinimą, pakviesdama trijų valstybių ginkluotųjų pajėgų korpusą į misiją Irake. Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder, kuris buvo

griežtai nusistatęs prieš karą Irake, pasiūlymą skubiai atmetė. Vokietijos, Lenkijos ir Danijos korpusas buvo įkurtas 1999 m., jo būstinė yra Ščecine Lenkijoje. Korpusą sudaro trys divizijos. Taikos metu jos yra įkurdintos savo šalyse ir atitinkamai yra šių šalių valdomos. Ščecine įsikūrę vieninteliai 150 nuolatinių narių.

Eltos inf.

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

XII

Beveik per visą sovietmetį krašte veikė karinis režimas ir okupacinė valdžia, remiama vietos kolaborantų ir “internacionalistų”, griovė, naikino visa, kas priminė Lietuvos valstybingumą; dar Lietuvos formaliai neįjungus į SSRS (1940 m. vasarą) imta taikyti SSRS-RSFSR baudžiamąją teisę, “integruoti” Lietuvos ekonomiką į SSRS ekonominę sistemą, vykdyti rusinimą; visų atsakingesnių postų vadovų pavaduotojais paskirti rusai, atvykę iš RSFSR. Tokių specialistų iki karo buvo atsiųsta daugiau kaip 3000, ir tik jiems priklausė sprendžiamasis balsas. Masiškai “specialistai” iš Rusijos siųsti antrosios sovietinės okupacijos metais.

Karui baigiantis prie **VKP (b) CK Maskvoje buvo sudaryta speciali grupė Lietuvai**, vadovaujama J.Stalino patikėtinio G.Malenkovo. 1944 m. gegužės mėnesio pradžioje grupė pas Staliną, pasikvietus dar A.Sniečků, M.Gedvilą, J.Paleckį, svarstė ar nevertėtų, praėjus frontui, vardan ramybės visą lietuvių tautą perkelti

į būsimas “didžiąsias Sibiro statybas” prie Šiaurės ledjūrio. Tačiau paskaičiavus, kad vis dėlto tų lietuvių būtų arti trijų milijonų, o pervežti iš karto neužtektų ir vagonų, nuspręsta “klausi- mą atidėti ateičiai”, tik “išva- duotos Lietuvos darbo liaudžiai” į talką pasiunčiant “tvarkai pa- daryti” papildomus NKVD ir kitų kariuomenių dalinius, suda- ryti Vilniuje VKP(b) CK specia- lų biurą, kuris savo veiklą pra- dėjo nuo 1944 m. lapkričio 11 d. Biuro vadovu paskirtas vie- nas svarbiausiųjų SSKP ideolo- gų M.Suslovas, po jo - V.Ščer- bakovas ir kiti. Biuras faktiškai buvo aukščiausia valdžia Lietu- voje, slopinant “lietuviškųjų buržuazinių nacionalistų pasi- priešinimą”, organizuojant ir vykdant “socializmo statybos uždavinius Tarybų Lietuvoje”. Iš “vietinių draugų” į tą biurą buvo įtraukti tik A.Sniečkus ir M.Gedvilas.

Biurui, jo įnagiui LKP(b) CK vykdyti Lietuvos sovietizaciją, apsaugoti Lietuvą nuo lietuvių, padėjo sovietiniai valdžios, saugumo, komjaunimo organai. Dažniausiai ir mirti pasmerk-

davo “trijukės” - NKVD, par- tijos ir sovietų valdžios atstovai. Jeigu pirmosios sovietų okupa- cijos metais Lietuvoje dirbo apie 3000 etatinių saugumo dar- buotojų ir jiems talkino apie 10 tūkstančių agentų-informato- rių, tai, pavyzdžiui, 1948 m. eta- tinių saugumiečių jau buvo apie 13 tūkstančių, dar vos ne antra tiek agentų, stribų, ne- skaitant NKVD kariuomenės, milicijos ir kitų smaugėjų. Ir, žinoma, jų “darbo” rezultatai buvo įspūdingi: daugiau kaip pora dešimčių tūkstančių lietu- vių partizanų buvo nužudyti, dar keliskart daugiau uždaryti į kalėjimus, lagerius, apie 150 tūkstančių ištremta į “Tolimuo- sius šalies rajonus” ir t.t. Tad pirmoji sovietų okupacija buvo tik repeticija prieš tą smurtą, neteisybes, kurias teko patirti lietuviams, kai baigiantis Antra- jam pasauliniam karui, Lietuva vėl buvo SSRS “išvaduota”.

Bėgant metams, ypač po Stalino mirties, kito represijų formos ir metodai, bet **oku- pantų ir jo talkininkų tikslai liko tie patys**: išlaikyti partijos “ideologinį kovingumą”, įtei-

PRAEITIES PUSLAPIUOSE

TĖVYNĖS MEILĖ REIKIA UGDYTI IŠ MAŽENS

Patriotizmas yra savo tėvynės meilė. Ne gimtojo krašto didu- mas, jo materialinis pajėgumas bei gerovė šią meilę iškelia, bet tai, kad jis savas, prigimtas, jungia su praeitimi mūsų tėvų, senelių ir su dabartine aplinka, savo tautiečiais. Todėl tikras patriotizmas pasireiškia tuose asmenyse, kuriems yra brangus savo senolių atminimas, kurie gerbia jų žygius ir kovas, lėmusius mūsų gyve- nimą. Patriotas, tėvynės mylėtojas, gilinasi į savo tautos turinį, sudėtį, rūpinasi dvasinio ir fizinio jos lygio kėlimu. Tam reikalui aukoja visas savo asmens galias, nesitikėdamas už tai medžiagi- nės naudos. Žino, kad visa bloga ir gera priklauso nuo paskirų individų, todėl stengiasi save tobulinti, savo pavyzdžiu veicka- mas aplinką.

Iš tikrųjų, juk ne kas kita, kaip tik paskirų asmenų patriotinės ir kitos geros ypatybės, pasireiškiančios tarpusavio santykiavime, rodo tautos turinio esmę.

Daug yra būdų žmogaus dvasinėms gėrybėms ugdyti, pav.: mokyklos, geros knygos, organizacijos, bet pats gerasis ir išsa- miausias yra - šeima. Šeima prilygsta indui, kurio sienose tilps- tanti medžiaga tinkamai susiformuoja. Bet indas turi būti sveikas, tinkamas savo paskirčiai, būtent, tėvai turi aukštos dvasios ir geri patriotai, kad tokius pat ir vaikus išaugintų. Pakrikusios moralės asmenys netinka kūrybai - savo vaikų asmenybėms auklėti.

Maža turime inteligentų, kurie būtų tinkamai šeimos gyven- mui paruošti, kad atitiktų mūsų tautos reikalavimus. Mokykloje sunku paveikti vaiką tokia linkme, kurios jis neturi šeimoje, arba turi visai priešingą. Tėvai gali vaiko prigimties ydas pašalinti ir duoti jo būdai pagrindinę linkmę. Suaugusiam žmogui persiauk- lėti nelengva. Su amžiumi įaugę jan polinkiai ir ydos instinktyviai veikia. Daugiausia auklėjamosios galios šeimoje turi motina. Vaiko amžius ne su kuo kitu taip nėra susijęs, kaip su motina. Vaikas augdamas nori visa, kas tik jo aplinkumoje yra sužinoti, pažinti. Jis nuolat kelia klausimų savo motinai ir tvirtai tiki jos paaiškinimais. Todėl motinos daugiausia yra pareigingos ir atsa- kingos. Tik iš kūdikio išauginamas žmogus - sako sena patarlė.

Br. Balšaitytė

(“Trimitas” 1936 metų vasario 20 d.)

Šv. Kazimiero palaikų grąžinimas į Vilniaus arkikatedrą.
1989 03 04.

sinti Lietuvos įjungimą į SSRS, padaryti Lietuvą “neatskiriama SSRS dalimi”. Tačiau smurtu, melu besiremianti sovietų sis- tema, vis labiau ėmė atsilikti nuo demokratiinių Vakarų vals- tybių, pirmiausia ekonomikoje, technologijoje. Tad ir iškilo bū- tinumas, norint išsaugoti impe- riją ir SSKP “vadovaujantį vaidmenį”, padaryti kai kurias reformas, pirmiausia atleidžiant

kiek varžtus demokratijai. To ir ėmėsi nuo 1985 m. valdžią Kremliuje paėmęs ir tapęs SSKP CK generaliniu sekreto- riumi M.Gorbačiovas, paskelb- damas vadinamosios **pertvar- kos idėjas**; jis buvo patikėjęs, kad klestėti SSRS mokslui, technikai, ekonomikai trukdą tik ekonominių santykių trūku- mai, demokratijos stoka.

(Bus daugiau)

PREZIDENTUI PAKSUI - ŠIMTADIENIS

Praėjusius rinkimus prisiminus

Neseniai praėjo šešias dienas trukęs XII-asis Mokslo ir kūrybos simpoziumas, kurio metu buvo nagrinėjami, be mokslo ir kūrybos dalykų, ir visokiausi šios dienos Lietuvos vietinės ir tarptautinės politikos požiūriai. Mane labiausiai domino visos keturios plenarinės sesijos, o ypač tos, kuriose buvo gvildinama Lietuvos santykiai su JAV, bei jau smarkiai priartėjęs prie iškūnijimo Lietuvos išijungimas į NATO ir Europos sąjungą.

Pertraukų metu, šnekučiuodamas su kai kuriais simpoziumo dalyviais, prisiminiau, kad kaip tik maždaug šiuo laiku bus šimtas dienų, kai Lietuva turi naują prezidentą, kuriuo šių metų vasario mėnesį tapo jaunas 46-erių metų vyras Rolandas Paksas, kai jis perėmė pareigas iš buvusio gerokai vyresnio amžiumi prezidento Valdo Adamkaus. Vienas iš mūsų pokalbio tuo faktu karčiai nusivylęs dalyvis priminė, kad nors Adamkus ir buvo tas pagrindinis variklis, kuris privedė Lietuvą prie NATO ir ES slenksčio, jis sausio 5 d. vykusius rinkimus pralaimėjo.

Išsivystė gana įdomi ir kartais net konfrontacinė diskusija, kai kitas bendrakalbis paklausė: “O ką gero Adamkus padarė Lietuvos vidaus politikoje? Tik prisiminkite jo energetikos politiką! Gal todėl jis ir pralaimėjo?”. Tuomet ir aš pagalvojau, kad nors rinkimai jau seniai praėjo, bet, kiek prisimenu, jų statistinių smulkesnių duomenų išeivijos spaudoje neteko pastebėti. Kas tuomet Lietuvoje labiau linko už Paksą, ir kas už Adamkų? Kad ir pavėluotai, ir nepretenduojant įsisprauti į praėjusio simpoziumo darbotvarkę, prisiminkime neseną istoriją, bandykime ją panagrinėti.

Pirmąjį turą 2002 m. gruodžio 22 laimėjusiam tuo metu esančiam prezidentui V. Adamkui antrojo turo lenktynėse pritrūko “kvapo”, kai pirmojo turo tik antros vietos savininkas R. Paksas baigmėje pralenkė Adamkų 54.71 procentais prieš 45.29.

Būdinga, kad ir prieš penkis metus prireikė antro turo, kuriame Artūras Paulauskas turėjo pasiduoti Adamkui, kuris vos per plauką laimėjo 50.37 proc. prieš 49.63. Tuomet balsavo net 73.7% balsavimo teisę turėjusių Lietuvos piliečių.

2002 m. rinkimų pirmame ture, kuriame dalyvavo net 17 kandidatų, aiškiai pranašūs buvo tik du varžovai: Adamkus su 35.53% galiojančių balsų, Paksas, tada pasitenkinęs tik 19.66%. Rinkimuose

Aleksas Vitkus

dalyvavo jau gerokai mažiau negu 1997 m. - tik 53.92% rinkėjų. Įdomu pažymėti, kad iš užsienyje balsavusių rinkėjų tik 4.29 % pasirinko Paksą, kurį pralenkė net Artūras Paulauskas su 5.53% , ir žinoma, Adamkus, su 75.26% balsų.

Kodėl Paksas, o ne Adamkus? Netikėtas propagandos veržlumas ir pinigai prieš per didelį pasitikėjimą pergale? Užsienio politikos laimėjimai prieš krašto vidaus reikalų pagerinimo pažadus? O kaip tuos pažadus pildyti, jei Lietuvos Konstitucija jam neleidžia veikti politinėse partijose? Jis be Seimo pritarimo nei ministro pirmininko negali atleisti. Kaimas bei visa provincija prieš miestą? Turintieji prieš neturinčiuosius? Šio straipsnio tikslas betgi nėra nagrinėti visų tų priežasčių. Apie tai jau rašė ir gal dar daugiau rašys įvairūs politologai, istorikai bei kitojie, daugiau ar mažiau nusimanantys, žinovai. Aš toliau tik noriu statistikos mėgėjams, panašioms kaip ir aš, paberti virtinę įvairiausių skaičių, gautų iš vyriausiosios rinkimų komisijos, kurie gal duos progos pasamprotauti, kodėl vienur išėjo vienaip, o kitur - kitaip.

LENTELĖ 1	Balsai už Paksą skaičius	Balsai už Adamkų skaičius	Balsai už Paksą procentai	Balsai už Adamkų procentai
Lietuva	777,769	643,870	54.71	45.29
Vilnius	101,733	123,053	45.26	54.74
Kaunas	63,354	97,110	39.48	60.52
Klaipėda	35,726	35,483	50.17	49.83
Šiauliai	30,060	25,660	53.95	46.05
Panevėžys	28,104	25,276	52.65	47.35
Palanga	3,923	3,963	49.75	50.25
Birštonas	1,129	1,255	47.36	52.64
Visaginas	4,641	1,220	79.18	20.82
Vilniaus raj.	19,854	7,551	72.45	27.55
Kauno raj.	15,512	18,180	46.04	53.96
Šalčininkų raj.	9,342	2,212	80.86	19.14
Telšių raj.	18,297	6,139	74.88	25.12
Marijampolės raj.	18,114	11,098	62.01	37.99
Utenos raj.	11,735	10,564	52.63	47.37
Alytaus raj.	8,581	4,971	63.32	36.68
Užsienis	1,003	5,958	14.41	85.59

Pažiūrėkime į pirmą lentelę, kurioje matosi abiejų kandidatų gautų galiojančių balsų skaičiai ir taip pat jų pasiskirstymas nuošimčiais. Skaitytojas ten matys, kad visoje Lietuvoje Paksas pralenkė Adamkų su arti 130,000 balsų, arba net beveik 10%. Manau, kad būtų įdomu palyginti ir penkių didžiausių Lietuvos miestų gyventojų balsų skaičius. Adamkus aiškiai laimėjo Kauną ir Vilnių, o Paksas - Šiaulius ir Panevėžį. Klaipėda jiems išėjo vos ne po lygiai. Būdinga, kad Palanga ir Birštonas, abu kurtiniai miesteliai, buvo vienintelės dvi palyginant nedide-

lės Lietuvos vietovės, kur Paksą nurungė Adamkus. Palyginimui parodytas ir Visagino miestas, kuriame gyvena daug rusakalbių. Ten Adamkus visiškai neįstengė Paksui rimtai konkuruoti. Panašiai atsitiko ir rajonuose, kur gyvena daug lenkų, pvz. Šalčininkų rajone. Tai turbūt rodo, kad Lietuvos mažumose Adamkus buvo nepopuliarus ar net nežinomas. O gal rusai ir lenkai žinojo ar bent nujautė ko mes nežinome ar nenorime suprasti?

Laimėjęs Kauną, kuriame jis gimė ir užaugo, Adamkus be vargo “nusinešė” ir Kauno rajoną. Kitaip su Vilniumi. Nors matomai Lietuvos sostinės gyventojai norėjo savo prezidentu pasirinkti Adamkų, Vilniaus rajonas, gerokai lenkiškas, aiškiai pasisakė už Paksą. Atrodo, kad Adamkaus gana glaudi draugystė su Lenkijos prezidentu Aleksander Kwasniewski Lietuvos lenkams reikalingo ar tikėto įspūdžio nepadarė.

Mes dažnai sakome, kad mūsų Lietuva susideda iš keturių pagrindinių, savotiškai skirtingų ar būdingų, dalių: upėmis išraižyta kalvota Žemaitija, lygi Suvalkija, pilna kalnagūbrių Aukštaitija ir miškinga Dzūkija. Ten visur ir žmonės savotiškai kitaip gyvena, skirtin-

Prisiminimo dieną Veteranų posto vadas R. Williams gesino simbolines žvakes už mirusius karius. G. Juškėno nuotr.

Telšiai, nesiginčyčiau, nes procentų santykį tai nedaug pakeistų. Panašiai būtų, jei užuot Utenos rajono atstovauti Aukštaitiją būčiau pasirinkęs Ukmergę ar Anykščius.

Kažkas yra pasakęs, kad pasaulyje žvirblių ir lietuvių visur gali atrasti. Tad neužmirškime ir užsienio lietuvių. Nors šiuose rinkimuose galutinei rinkimų išdavai užsienyje balsavusių Lietuvos piliečių balsai galima sakyti ir neturėjo lemiamos reikšmės. Tačiau kadangi bent “Draugas” savo pirmame puslapyje visuomet save vadina užsienio lietuvių laikraščiu, pridėjau ir šią antrą lentelę. Visame pasaulyje esančiose ambasadose ar konsulatuose (o jų pasirodo yra net 49) balsavo tik 6,961 savo nuomonę pareikšti nutaręs rinkėjas. Kaip tie rin-

kėjai vertino Adamkų ar Paksą kaip būsimą Lietuvos prezidentą, galime matyti iš tos lentelės keleto parinktų JAV miestų ir kai kurių užsienio valstybių pavyzdžių.

Nors mūsų išeivijos įvairūs vadovai mėgsta tvirtinti, kad Amerikoje yra apie vieną milijoną lietuviškos kilmės žmonių, tokių, kurie turi, turėjo ar iš naujo priėmė Lietuvos pilietybę yra gal tik kelios dešimtys tūkstančių. O kiek jų iš viso balsavo? Gal tik keli tūkstančiai. Kodėl taip atsitiko, nesiruošiu spręsti. Matant, kad dauguma užsienio lietuvių balsavo už Adamkų, peršasi mintis, kad likusieji nebalsavo, nes nematė reikalo, manydami, kad Adamkus vis vien laimės ir be jų pagalbos.

(Nukelta į 10 p.)

LENTELĖ 2	Balsai už Paksą Skaičius	Balsai už Adamkų skaičius	Balsai už Paksą procentai	Balsai už Adamkų procentai	Viso balsavo skaičius
Lietuva	777,769	643,870	54.71	45.29	1,421,639
Užsienis	1,003	5,958	14.41	85.59	6,961
Chicago	138	1,567	8.09	91.91	1,705
Washington	45	649	6.48	93.52	694
New York	33	404	7.55	92.45	437
Cleveland	3	53	5.36	94.64	56
Los Angeles	2	27	6.89	93.11	29
Vokietija	124	418	22.88	77.12	542
Latvija	161	279	36.59	63.41	440
Rusija	125	199	38.58	61.42	324
Kanada	7	300	2.28	97.72	307
Australija	4	145	2.68	97.32	149
Lenkija	15	122	10.91	89.09	137
Argentina	11	64	14.67	85.33	75
Kazachstanas	6	13	31.58	68.42	19

IŠVEŽTŲJŲ MINĖJIMAS LOS ANGELES MIESTE

Šią žiauraus teroro atminimo šventę Los Angeles pakaitomis ruošia lietuviai, latviai ir estai. Šiemet Amerikos lietuvių tarybos Los Angeles skyriaus suruoštas išvežtųjų minėjimas vyko šv. Kazimiero parapijos salėje birželio 15-tą dieną. Po iškilmingų mišių salėn susirinkę išklausė trijų kalbėtojų neilgų, bet prasmingų žodžių apie žiauriuosius įvykius Pabaltijos valstybėse 1940-41 metais. Kalbėjo estų, latvių atstovai bei iškalbusis lietuviškos radijos programos vedėjas anglų kalba, gabus politikas Kęstutis Reivydas. Me-

ninėje programoje savo liaudies dainas dainavo du estų solistai. Lietuvė pianistė Auksė Jackūnaitė meistriškai paskambino keletą klasikų, o latvių vyrų choras dainavo latviškai, lietuviškai, estiškai ir angliškai. Visiems kalbėtojams ir šios gražios meninės dalies atlikėjams publika ilgai ir nuoširdžiai plojo. Sugiedojus visų trijų himnus, skaniai papietauta, ir, laukiant kavos, kaip jau dabar pasidarė “madoj” net ir po rimčiausios akademijos, linksmai grojo akordeonistas, salė dainavo, o gal vėliau ir šoko.

Los Angeles skyriaus ALTo

WASHINGTON, D.C.

Ministras-patarėjas K.Jankauskas, ambasadorius V.Ušackas, trečioji sekretorė D.Kopilevič ir antrasis sekretorius R.Kačinskas.

ATSISVEIKINIMAS AMBASADOJE

2003 m. birželio 25 d. LR ambasadoje JAV buvo surengtas atsisveikinimas su šią vasarą darbą ambasadoje baigiančiais Lietuvos diplomatais: ministru-patarėju, ambasadoriaus pavaduotoju Kęstučiu Jankausku, antruoju sekretoriumi Rolandu Kačinsku ir trečiąja sekretore Dina Kopilevič. Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas padėkojo išvykstantiems ambasados darbuotojams už jų profesionalų darbą, pažymėdamas, kad ambasadą Vašingtone palieka dalis “svajonių komandos” narių. Padėkos ženklan ambasadorius V.Ušackas išvykstantiems diplomatams įteikė “svajonių komandos” marškinėlius su užrasu “Lietuva”.

LR ambasados JAV inf.

NEW YORK, NY

“TRIJŲ TIGRŲ” KONCERTAI BE VIENO “TIGRO”

Waterbury “Trijų Tigrų” koncertas pavyko puikiai. Atsilankė 300 žmonių. Visi klausytojai buvo labai patenkinti. Sveikiname Lauryną Misevičių ir jo Sporto klubą už gerai organizuotą veiklą.

Birželio 21 d. Holy Child Jesus parapijoje koncertą privačiai organizavo Dana ir Karel Dvorak ir Loreta ir dr. Gabriel Welch. Pirmoji programos dalis buvo puiki, daugiau klasikinė, kuri parodė balsų skirtumus šių įžymių Lietuvos dainininkų - Kaniavos, Prudnikovo ir Juditos Leitaitės. Publika turėjo progą išgirsti jauną dainininkę, Ievą Prudnikovaitę, kuri atliko Gershwin dainą ir Seguidilla iš “Carmen”. Publiškai geriausiai patiko pirmoji dalis, kuri buvo rimčiausia. Antroji dalis - visokių liaudies ir tarptautinių melodijų, jau buvo girdėta. Buvo ir humoristinių momentų ir vaidybos.

Vyko fotografo Algimanto Kezio paroda ir gintarų pardavinėjimas. Lietuvos šeimininkės paruošė daug skanaus maisto ir publika vaišinosi po koncerto.

Koncerto pabaigoje “Trys Tigrai” pagerbė vieną iš koncerto organizatorių - Karel Dvorak jo gimtadienio proga, padainuodami “Ilgiausių metų!” ir įteikė jam dovaną.

“Trijų Tigrų” koncertas taip pat įvyko birželio 22 d. Kearny, New Jersey. Jį organizavo Lietuvių Katalikų Visuomenės Centras. Atsilankė apie 130 žmonių. Publika buvo labai patenkinta šiuo puikiu koncertu.

Birželio 23 d., St. Peter's Church, Manhattan, įvyko Lietuvos konsulato ir LB Manhattan apylinkės organizuojamas koncertas karaliaus Mindaugo šventės proga. Koncertą pradėjo savo įžangine kalba Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke Mindaugas But-

pirmininkas ir šios šventės rengėjas - gerai žinomas, sumanus Santa Monica verslininkas Albinas Markevičius. Programos pravedėjas - Zina Markevičiūtė. Invokaciją sukalbėjo šv. Kazimiero parapijos klebonas Stanislovas Anužis. Sceną gražiai puošė visų trijų Pabaltijos valstybių herbai ir didžiulė saulėgrąžų puokštė. ALTo pirmininkas, nieko nepraleisdamas, visiems gražiai padėkojo. O mes, dalyviai, turėtume padėkoti Albinui Markevičiui ir jo gabiam, darbščiam štabui už puikią programą.

Rūta Sakienė

CLEVELAND, OH

Laimingoji pora - Žygintas ir Debra rado ir instrukcijas dovanotam puodui vartoti.

G. Juškėno nuotr.

MERGVAKARIS

Mūsų giminėje birželio mėnesį susikaupė daug visokių sukačių - gimtadieniai, vestuvės. Štai ir birželio 22 d. Brielle's kavinėje, Independence, buvo priešvestuvinis pobūvis Deborahi Natkevičiūtei ir Žygintui Binkiui pagerbti. Jiedu yra susižiedavę ir liepos 19 d., šeštadienį, bus sutuokti kun. Juozo Bacevičiaus Amasa Stone koplyčioje (University Circle). Mergvakaris buvo gausus atsilankiusiomis giminėmis ir Deboros draugėmis. Pobūvį sukvietė ir pravedė Deboros teta Jennifer Dylag ir sesuo Dana Rousmariere, kuri tik ką grįžo su vyru William iš kelionės aplink pasaulį. Sužadėtiniai buvo apdovanoti praktiškais dovanomis naujai šeimai pradėti. Birželio 29 d. Clevelando Šv. Jurgio bažnyčioje buvo paskelbti Žyginto Binkio ir Deboros Natkevičiūtės užsakai.

Ger. J.

Svarbus sūnelių torto pasidalinimo momentas.

G. Juškėno nuotr.

JŲ ŠVENTĖ CLEVELANDE

Birželio 21 d., šeštadienį, atbildėjo nuo Chesapeake įlankos (Maryland) Jono ir Lisos LoPrestų šeima. Apsistojo pas uošvius tėvus Olech ir Ireną Opokas. Jų puošnioje sodyboje, Brecksville, atšvęsti mažulėlių - Luko 3 m. ir Morkaus 1 m. gimtadieniai. Tai buvo tikra vaikų diena, nes pas senelius atvyko pora prosenelių, seneliai, dėdės ir tetos, mažasis pusbrolis - Matų Stepukas ir pusseserė Emilytė. Mums bešnekant mažieji sušveitė net du tortus užpūsdami žvakutes. Ir aš ten buvau, - smakru byrėjo, o burnon nepateko...

Ger.J.

UŽSIENIO LIETUVIŲ VAIKAI STOVYKLAUS LIETUVOJE

Birželio 30 d. prie Baltijos jūros Giruliuose pradėjo dirbti Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie LR Vyriausybės finansuojama užsienio lietuvių vaikų ir jaunimo poilsio bei švietimo stovykla “Pasaka”. Per 30 vaikų joje dešimt dienų ilsėsis, susipažins su savo tėvų ir protėvių giminės istorija, kultūra, kalba, papročiais. Vaikų laukia ekskursijos po Lietuvą, teminės vakaronės, daug kitų įdomių dalykų.

Be “Pasakos”, užsienio lietuvių vaikus departamentas pakvies taip pat prie jūros į Karklę (Klaipėdos raj.), į “Žilvyčio” stovyklą. Čia jie ilsėsis keturiolika dienų nuo liepos 17d. Pagal departamento ir Lietuvos šaulių sąjungos sutartį šiemet Šaulių sąjunga rugpjūčio pradžioje savo lėšomis surengs užsienio lietuvių vaikams vienos pamainos stovyklą Pivašiūnuose, Alytaus rajone. Iš viso Lietuvoje šią vasarą poilsiaus beveik 100 lietuvių vaikų iš Baltarusijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Rusijos, Ukrainos.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie LR Vyriausybės atstovas spaudai Jonas Rumša

Dr. Giedrė Kumpikaitė

LIETUVA IR PASAULIS

UŽ NUOPELNUŠ LIETUVAI APDOVANOTAS JAV AMBASADORIUS

Vilnius, birželio 26 d. (ELTA). Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius medaliu "Už nuopelnus" apdovanojo kadenciją baigiantį JAV nepaprastąjį ir įgaliotąjį ambasadorių Lietuvoje John F. Tefft. Sveikindamas ambasadorių ministras pažymėjo, jog Lietuvos ir JAV bendradarbiavimas gynybos srityje vyko ne tuščio-

JAV ambasadorius Lietuvoje John F. Tefft

je vietoje, o bendrų vertybių pagrindu. L. Linkevičius pasi-
džiaugė, kad Lietuva turės dar vieną šalininką.

John F. Tefft pabrėžė, jog diplomatinė tarnyba Lietuvoje užima ypatingą vietą jo karjeroje. "Džiaugiuosi, kad galėjau padėti Lietuvai stojant į NATO. Mano ryšys su jūsų šalimi nenutrūks", - žadėjo ambasadorius.

Po apdovanojimo ceremonijos kalbėjęs kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Kronkaitis padėkojo JAV ambasadoriui už asmeninį indėlį Lietuvai įgyvendinant krašto apsaugos tikslus. Kaip pažymėjo kariuomenės vadas, J. Tefft diplomatinės tarnybos Lietuvoje laikotarpiu Lietuvos kariuomenė padarė ypač didelę pažangą.

Pasak Krašto apsaugos ministerijos, baigęs tarnybą Lietuvoje J.F. Tefft, kuris visuomet domėjosi politiniais bei kariniais klausimais, dvejus metus dėstys JAV gynybos srityje dirbantiems aukštiems civiliams pareigūnams ir karininkams JAV karo kolegijoje Vašingtone.

Krašto apsaugos sistemos medalis "Už nuopelnus", kuriuo pagerbtas ir Jungtinių Valstijų ambasadorius, yra aukščiausias Krašto apsaugos sistemos apdovanojimas. Ypatingais atvejais jis teikiamas užsienio valstybių atstovams už didelius nuopelnus ir asmeninį indėlį stiprinant Krašto apsaugos sistemą ir jos kovinę parengtį, taip pat už nuopelnus integruojantis į euroatlantinę gynybos sistemą.

LIETUVOS IR LENKIJOS PREMJEJAI PRAŠO ES PARAMOS ELEKTROS TINKLŲ SUJUNGIMUI

Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas ir Lenkijos premjeras Leszek Miller pasirašė laišką Europos Komisijos pirmininkui Romano Prodi, prašydami ES paramos Lietuvos ir Lenkijos elektros tinklų sujungimui. Laiške motyvuojama, kad šis projektas nėra vien Lietuvos ir Lenkijos tinklų sujungimas, bet ir Baltijos elektros tinklų sujungimas su Vakarų Europos tinklais, t.y. bendros ES rinkos kūrimas.

Pagal ES užsąkystą studiją konsultantų grupę, kuriai vadovavo IPA iš Didžiosios Britanijos, pasiūlė projekto įgyvendinimui gauti iki 60 proc. negrąžinamą paramą iš ES.

Numatomos projekto išlaidos - 434 mln. eurų (1,498 mlrd. litų). Lėšos būtų skiriamos ne tik Lietuvos ir Lenkijos elektros tinklams sujungti, bet ir Lietuvos, Lenkijos, Latvijos, Estijos elektrinėms modernizuoti bei pritaikyti darbui vienoje sistemoje.

Planuojama, kad vienu iš atsipirkimo veiksnių bus tokia elektros tilto veiklos strategija, kai, sustabdžius Ignalinos atominę elektrinę, naktį elektros energija iš Lenkijos būtų tiekama į Lietuvą ir Latviją, o dieną - atvirkščiai.

Didžiausios apkrovos metu Lietuva planuoja remtis Kruonio akumuliacine elektrine, kurios galingumas buvo padidintas 100 MWh iki 900 MWh ir jį galima dar labiau padidinti, Latvija taip pat turi galingų elektrinių kaskadą, kurias būtų galima išnaudoti elektros energijos poreikiui patenkinti.

Elektros tiltas į Lenkiją leistų Lietuvai išvengti energetinės priklausomybės nuo buvusios Sovietų Sąjungos bendros elektros perdavimo sistemos, taip pat eksportuoti į Vakarų elektros perteklių.

"Lietuvos energija" sutartis su "Lenkijos elektroenergetikos tinklais" dėl elektros linijos į kaimyninę šalį statybos norėjo pasirašyti dar 1997 metų rudenį, tačiau tam nepritarė tuometinis ūkio ministras Vincas Babilius, inicijavęs didesnę iki šiol neįgyvendintą projektą. 1998 ir 1999 metais skelbti tarptautiniai konkursai sujungti Lietuvos ir Vakarų Europos energetikos sistemas žlugo.

LGITIC inf.

2003 m. Lietuvių fondo Pelnų skirstymo komisija, iš k., sėdi: dr. Ona Daugirdienė, Kęstutis Ječius (pirm.), Ramona Žemaitienė, stovi: dr. Kazys Ambrozaitis (antrininkas), Aleksas Vitkus (sekr.), dr. Vytautas Bieliauskas, Arvydas Tamulis, Algirdas Ostis.

Į KARALIAUS MINDAUGO 750-MEČIO IŠKILMES ATVYKS IR ŠVEDIJOS KARALIŠKOJI ŠEIMA

Vilnius, birželio 26 d. (ELTA). Švedijos karališkoji šeima priėmė kvietimą ir atvyks į Lietuvą dalyvauti karaliaus Mindaugo 750-ųjų metų iškilmėse. Tą susitikusi su Prezidentu Rolandu Paksu patvirtino Švedijos Karalystės užsienio reikalų ministrė Anna Lindh.

R. Paksas tvirtino viešniai su malonumu prisimenąs gegužės mėnesį įvykusį susitikimą su Švedijos Ministru pirmininku Goran Persson, kuris viešėjo Lietuvoje mūsų šaliai atsakingu momentu - besirengiant referendumui dėl narystės ES.

Lietuvos vadovas akcentavo, jog mūsų šalies strateginis tikslas politiškai ir ekonomiškai integruotis į Europą skatina ieškoti būdų, kaip sujungti į vieną visumą automobilių kelius, geležinkelius, energetines komunikacijas abiejose Baltijos

jūros pusėse. Jis pažymėjo, jog labai svarbu sėkmingai įgyvendinti "Via Baltica", "Rail Baltica", "Via Hanseatica" projektus. Pasak Prezidento, Švedijos ir kitų Šiaurės regiono valstybių parama svarstant ES biudžetą ir galimas lėšas infrastruktūriniai projektams plėtoti bus labai svarbi Lietuvai.

Švedijos užsienio reikalų ministrė teigė, jog gerai išvystyta ES valstybių narių infrastruktūra yra bendras visų interesas.

Prezidentas patikino viešnią, kad tapusi ES ir NATO nare Lietuva ir toliau bendradarbiaus su Baltijos ir Šiaurės valstybėmis. R. Paksas pažymėjo, kad Švedija yra aktyvi Lietuvos bei kitų Baltijos šalių rėmėja bei ekonominė partnerė. Jis atkreipė dėmesį, jog jau

dabar būtina galvoti apie aktyvesnę Baltijos valstybių ir Šiaurės šalių bendradarbiavimą po ES ir NATO plėtros.

R. Paksas pareiškė įsitikinimą, jog šiuolaikiniame pasaulyje ateitis priklauso sėkmingai bendradarbiaujantiems regionams. Baltijos regionas yra vienas sėkmingiausiai ir intensyviausiai besivystančių. Todėl turinti santykių su Rytų kaimynais palaikymo patirtį Lietuva gali plėsti saugumo ir stabilumo erdvę į Rytus - Karaliaučiaus sritį, Šiaurės Vakarų Rusiją, Baltarusiją, Ukrainą, Moldovą, Pietų Kaukazą - ir dalintis demokratinių reformų įgyvendinimo patirtimi.

A. Lindh sutiko, jog Lietuvos bendradarbiavimo patirtis su Rytų kaimynais yra labai reikšminga siekiant aktyviai plėtoti regioninį bendradarbiavimą.

LIETUVOS REGIONŲ IR RUSIJOS BENDRADARBIAVIMO TARYBOS SUSITIKIMAS

Karaliaučius, birželio 26 d. (ELTA). Rusijos Federacijos Karaliaučiaus srities Sovetsko mieste įvyko Lietuvos Respublikos regionų ir Rusijos Federacijos ilgalaikio bendradarbiavimo tarybos aplinkosaugos komisijos atstovų susitikimas.

Jame, Sovetsko ir Nemano celiuliozės fabrikų direktoriai pristatė aplinkosauginius šių įmonių veiklos aspektus, buvo aptarti ir kiti bendradarbiavimo aplinkosaugos srityje klausimai.

Sovetsko miesto merijoje LR regionų ir RF Karaliaučiaus srities ilgalaikio bendradarbiavimo tarybos Lietuvos dalies pirmininkas, URM valstybės sekretorius Evaldas Ignatavičius susitiko su šios Tarybos Rusijos dalies pirmininku, Karaliaučiaus srities gubernatoriaus pirmuoju pavaduotoju Michailu Cikeliu.

Susitikime aptarta Tarybos veikla, apsvaistyti pasienio punktų modernizavimo klausimai, pasikeista informacija apie pasirengimą naujai kelionių tvarkai po liepos 1 d., sutarta bendrai derinti veiksmus, kilus nenumatytoms situacijoms, nuspręsta paskelbti bendrą pareiškimą apie naujos

kelionių tvarkos įsigaliojimą. Aptariant bendradarbiavimą kultūros ir švietimo srityse, Lietuvos atstovai buvo patikinti dėl srities administracijos ir Sovetsko miesto valdžios paramos kuriant lietuvišką mokyklą-internatą šiame mieste. Aptarti ir Lietuvos verslininkų veiklos Karaliaučiaus srityje klausimai, daug dėmesio skiriant naujos kelionių tvarkos įvedimui.

Karaliaučius, birželio 24 d. (ITAR-TASS-ELTA). Karaliaučiuje įvyko protesto akcija prieš naujas tranzito per Lietuvą taisykles, įvedamas nuo liepos 1 d. Prie geležinkelio stoties grupė jaunimo atėjo su plakatais, kuriuose buvo pavaizduotas traukinio bilietas, perbrauktas žodžiu "neleisti". Kaip sakė akcijos organizatorė, Karaliaučiaus srities Dūmos socialinės politikos ir sveikatos apsaugos komiteto pirm. Liudmila Zelinskaja, Lietuvai įvedus naujas tranzito taisykles, daugelis kaliningradiečių nebėra tikri, kad jie bet kurią dieną galės išvažiuoti traukiniu per Lietuvos teritoriją. Jos nuomone, įvedami supaprastinti kelionės dokumentai yra vizų surogatai, tad reikia siekti, kad srities gyventojams tučtuojau būtų išduoti nemokami užsienio pasai ir Šengeno vizos. Priešingu atveju, įsitikinusi L. Zelinskaja, "ant Karaliaučiaus srities nusileis geležinė uždanga".

Vilniaus universiteto bibliotekos skaitykla.

Doloresa Kazragytė

FRICO MONOLOGAS

“Ne, šita nesustos”, - šmėstelėjo mintis, artėjant prabangiai išsirpusios vyšnios spalvos mašinai, ir nuleidau ištiestą ranką. Čia dabar! Lėtina greitį... Sustojo. “Į Kauną?” “Į Kauną”. Sėdžiu priekinėje sėdynėje šalia 40-mečio milžino. Vyriškis su dideliu pilvu, stambus sprandas, galingas kiaušas, veidas apvalus, ežiuku kirpti plaukai. Simpatiškas, storas, stambus lietu-

vis. Ant galinės sėdynės riogso didelės kartoninės dėžės su užsienietiškais užrašais. Ką gi: užsienietiški filmai, užsienietiškos pjesės, užsienietiški restoranai, užsienietiškos prekės... Apie tai prieš dešimt metų taip svajojome. Atrodytų, kad svajonė išsipildė.

Šis ponas apsilvilkęs, žinoma, užsienietišku geros kokybės odiniu švarku, brangiu

spalvingu megztiniu. Geros cigaretės, gera radijo aparatūra.

Taigi švilpiam pasiutusiu greičiu šiuolaikinės civilizacijos technikos ir garsų išpūsta galva. Lekia pavasaris pro langus, lekia debesys, turtingos ir varganos sodybos, miesteliai, ežerėliai. Nieko nespėju sužiūrėti. Lekiam ir šnekamės. Vyriškis plepus. “Koks nuoširdus ir paprastas, - pagalvojau. - Ir turtinigi žmonės gali būti žmogiški”.

- Rūkote?

- Ne, ačiū. Mečiau...

- Aš negaliu. Ir nenoriu. Rūkau saikingai. Tik geras cigaretės. Ar nieko prieš, jei sustosime prie vaistinės? Reikia vaisių siuntą atiduoti.

- O, žinoma...

- Čia sūnaus darbas. Aš tik pavaduoju. Jis užsienyje. Mašinos išvažiavo parsivaryti. Vieną jau turi. Ta bus žmonai. Ar radijas netrukdo?

- O, ne. (Meluoju.) Kaip jums geriau. Aš beveik neklausau. Ir televizorių retai žiūriu.

- Tą televiziją tai reikėtų prigriebti. Kiek šlamšto. Vaikams pavojinga. Žinot, aš turtingas žmogus. Bizniui laisvė gerai. Bet televizijai - ne. Čia turi būti ribos. Kontrolė. Neseniai grįžau iš vienos užsienio šalies. Ten taip: kanalai užkoduoti. Vaikas erotinių programų nepažiūrės. Ir kriminalinių. Nori sekso programų - mokėk, nori dar kokių - mokėk. Ką nori, gali nusipirkti. O vaikams - ne. Negalima. Gal koka-kolos išgersit?

- Ne, dėkui.

- Turi būti tvarka. Kumštis. O dabar kas? Aš nuo 18-os metų žinojau, kaip reikia gyventi. Alkoholis? Ne. Tik liurbiams ir menininkams, na ir, žinoma, paprastai liaudžiai. Anksčiau sakydavom - proletariatui. Gerti reikia mokėti. Kai išėjau į armiją, tarnavau Leningrade, kalėjimo apsaugoje. Buvau jau vedęs. Vaiką turėjau. Čia vienintelė mano durnystė. 18-os metų vesti! O

gal ir ne. Kalėjime tarnaudamas viskuo šeimą aprūpindavau. Kaip? Stebitės? Labai paprastai: kaliniai nori alkoholio. Prašau. Aš jiems atnešu degtinės, o jie man moka penkis-kart brangiau. Nuo kiekvieno butelio kiek man lieka? Ir taip kasdien. Jau tada buvau “milionierius” pagal tuos laikus. O man kas? Tegu geria. Avigalviai. Su valdžia sutariau. Kaliniai mane vadino Fricu. Vadinasi, vokiečiu. Aš jiems buvau SS Nacis. Žinai (Fricas man jau sako “tu”), jei su jais geruoju - sprandą nusuks. Amen. Perpratau kiaurai. Avigalviai. Brudas. Kameros mažos. Kitą kartą reikėdavo po 20 sugrūsti, kur turi būti tik keturi ar du. Tai su buože per galvą, su keliu į klyną, ir sulenda. Nė cypt. Bijojų manęs. Be sentimentų aš. Tik baimė. Su jais kitaip negalima.

- Ar bėgdavo? - klausiu susitraukusi iš siaubo, o Fricas, matyt, tai suprato kaip susižavėjimą juo.

- Būdavo. Retai. Iš “viškos” paleidžiam seriją. Beprasmiška bėgti. Jie žinojo. Sovietiniais metais aš nesu valgęs valgykloje. Tik restoranuose. Skurdas bjauru. Nekenčiu seilėtų nususėlių. Žmogus turi būti sveikas, aktyvus, turėti sėbrų, laikytis žodžio.

Sustojom prie vaistinės. Nunešė kelias dėzes Ant šaligatvio, atsirėmęs į stulpą, stovi elgeta su ramentais. Žinoma, akys susiduria, jis eina prie manęs. Pro langą kiša popierėlį. Perskaitau: “Esu kurčnebylys. Susėlpkite”. O akys mėlynos... Ak

tu, “seilėtas nususėli”, ką galiu padaryti? Duodu 15 litų. Mykia, kinkuoja galva, akelės suspindi, nuklibinkščiuoja... tikriausiai vynelio. Ateina Fricas. Žaismingai sakau:

- Turbūt aš jums už kelionę nemokėsiu. Jūsų dalį atidaviau “seilėtam nususėliui”, invalidui, nebyliui...

- Ir tu tiki?! Sukčiai jie visai. Prisirašo visokių popiergalių. Tinginiai. Išnaikinčiau tokius. Kam? Kam jiems gyventi? Koks tikslas?

- O jūsų koks tikslas?

- Mano? - nustemba. - Ar dar neaišku? Aš turiu penkias parduotuves. Su keliais sėbrais, žinoma. Puikų namą. Visko turiu. Atostogauju užsieny. Mano sąskaitose tiek pinigų - užteks ir anūkams, ir proanūkiams. Mano tikslas - gražiai gyventi. Gražiai! Mėgstu viską, kas gražu: sportą, šunis, arklius, medžioklę... Knygų ne. Kam jos? Tik dulkėms rinkti.

- Prašom čia sustoti. Ačiū.

Išlipau. Ir stoviu. Mylimas švarus dangus virš manęs, debesėliai balti. Kaip paprasta ir gražu. “Dieve, - klausiu pakėlusi galvą, - jei Tu girdi, pasakyk, ką mums daryti, kad mes - ne fricai, kad gelbėjame sraigės nuo vieškelio, kad nemo-kame pinigų “pasidaryti”, kad esame “seilėti nususėliai”?

Girdžiu atsakymą: “Vaike, visada bus tų, kurie sakys: “Tu bjauriai gyveni, Fricai!” Jiems traiškys galvas, o jie vis tiek sakys: “tu bjauriai gyveni!” Ir numirs. Palaiminti dvasios aristokratai”.

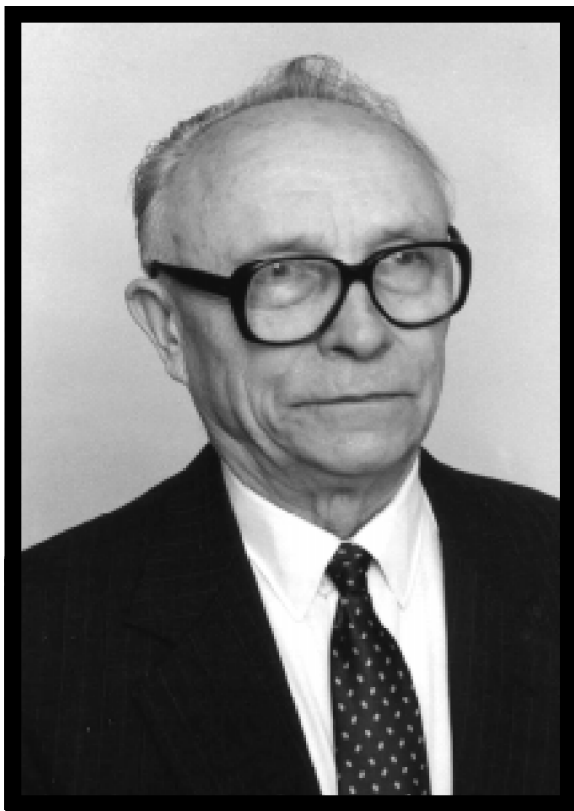

Po Verdi operos “Kaukių balius” spektaklio Lietuvos ambasadorius Vygaudas Ušackas ir sol. Nida Grigalavičiūtė, atlikusi Oskaro partiją.
J. Tamulaičio nuotr.

NAUJA KNYGA

• Šiais metais Lietuvoje buvo išleista knyga, parašyta Stasio Gentvilo, apie prel. kun. Joną Kučingį, pavadinta “**Kunigas Jonas Kučingis**”, kuri yra verta skaitymo. Knygos autoriaus įžangos žodžiai ant vidaus viršelio: “Šią knygą skiriu bažnyčios ir lietuviškos Šv. Kazimiero parapijos kūrėjui, lietuvybės puoselėtojai, kovotojui už okupuotos Lietuvos išsilavinimą. O taip pat Lietuvos bažnyčių, kunigų seminarijų, spaudos leidinių rėmėjui ir savo geradariui kunigui Jonui Kučingui Jo gimimo 95-rių metų jubiliejaus proga”.

A. † A.
JUOZAS ŽYGAS
1918-2003

Pranešame visuomenės žiniai, kad **žurnalistas Juozas Žygas** mirė 2003 m. birželio 20 d., 9:50 v.v., namuose po trumpos, bet sunkios ligos, sulaukęs 85 metų.

Gyveno Oak Lawn, IL, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Gimė Rygoje, augo Biržuose, gimnaziją baigė Kaune. Amerikoje išgyveno 54 metus.

Nuliūdę liko: sūnus Edmundas, duktė Ramona

Griaužinienė, žentas Algimantas, anūkės Irena ir Erika, ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

A.a. Juozas buvo lietuviškos spaudos bendradarbis ir rašė “Drauge”, “Dirvoje”, “Tėviškės žiburiuose”, “Darbininke”, “Laisvoje Lietuvoje”, “Aiduose”, “Varpe”, “Pasaulio Lietuvoje”, “Karyje”, “Naujojoje Viltyje”.

1944-1949 metais gyveno lietuvių stovykloje Hanau, Vokietijoje kur buvo kultūros va-

dovas, “Dainavos” ansamblio tautinių šokių vadovas ir IRO globojamo tarptautinio vaikų teatro vadovas. 1949 metais atvyko į Ameriką ir apsigyveno Clevelande; 1956 metais persikėlė į Čikagą.

A.a. Juozas priklausė Lietuvių Bendruomenei, LB Socialinei tarybai, LB Kultūros tarybai, Lietuvių žurnalistų sąjungai, Amerikos lietuvių tautinei sąjungai, Lietuvių Fondui - buvo kontrolės komisijos ir valdybos narys, Jaunimo Centro valdybai, istorijos draugijai, ir lietuvių filatelistų draugijai “Lietuva”, kuriai 1968-1972 m. buvo pirmininkas ir redaktorius. Buvo visuomenininkas ir dalyvavo komitetuose, ruošiant muzikos, dainų, tautinių šokių šventes, simpoziumus ir minėjimus. Parengė ir ribotu tiražu išleido studiją “Pirmieji Lietuvos pašto ženklai”, redagavo “Dirvos” 75 metų ir ansamblio “Dainava” 50 metų jubiliejinius leidinius, dirbo knygos “Lietuvių Fondas” redakcinėje komisijoje, 1993 metais buvo pagerbtas pasižymėjusio žurnalisto premija.

Velionis buvo pašarvotas trečiadienį, birželio 25 d. Petkus Lemont laidojimo namuose, kur vyko atsisveikinimas. Laidotuvės vyko ketvirtadienį, birželio 26 d. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Ilgamečiui DIRVOS bendradarbiui

A. † A.
JUOZUI ŽYGUI

mirus,
užuojautą reiškiamo
Velionio sūnui EDMUNDUI,
dukrai RAMONAI GRAUŽINIENEI,
žentui ALGIMANTUI,
anūkėms IRENAI ir ERIKAI
ir kitiems artimiesiems

DIRVA
VILTIES Draugija

A. † A.
VIDAI
KRIAUCĖLIŪNAITEI-
JONUŠIENEI

mirus,
gilią užuojautą reiškiamo jos mamytei
mielai IRENAI KRIAUCĖLIŪNIENEI,
velionės vyrui ALGIUI, dukrai KRISTINAI,
sūnui JUSTINUI, sesutei JOLITAI su vyru,
bei kitiems šeimos nariams
ir kartu liūdime

Izolda ir Kęstutis Černiai

PREZIDENTUI PAKSUI -
ŠIMTADIENIS
(Atkelta iš 6 p.)

Atsimenant, kiek daug yra į įvairias užsienio valstybes naujai iš Lietuvos atvykusių piliečių, stebina, kad ir čia balsavusiųjų palyginant ne daug. O jų dauguma, bent mes taip tikime, ar jie tvirtina, - grįš į Lietuvą. Argi jiems nesvarbu, kas ves Lietuvos politiką? Įdomu pastebėti, kad vis dėlto Rusijos, Kazachstano ir Latvijos lietuviai, nors ir pasisakė už Adamkų, bet ne taip stipriai kaip Amerikos, Kanados ar Australijos balsuotojai.

Baigdamas dar noriu sugrįžti prie penkių didžiausių Lietuvos miestų. Jei sudėtume jų visų balsus į vieną, matytume, kad didieji miestai būtų sau prezidentu pasirinkę Adamkų. Čia Adamkus būtų laimėjęs net 54.21% prieš 45.79% santykiu. Tai yra beveik tas pats santykis, kokiu Paksas laimėjo visą Lietuvą. Todėl galima sakyti, kad ši kartą buvo provincija ar Lietuvos kaimas, kuris pasirinko Paksą, o miestas turės laukti 2007-ųjų metų.

Rinkimai taip pat parodė,

kad partijos neturi didelės įtakos balsuotojams. Juk beveik visos didžiosios partijos buvo pasisakę už Adamkų, balsuotojų dauguma pasirinko Paksą. Panašiai pasirodė, kad ir visokiomis apklausomis sunku pasitikėti. Tai rodo kad ir šie pavyzdžiai. Likus tik mėnesiui iki rinkimų, į klausimą už ką balsuotumėte, jei rinkimai vyktų dabar, Lietuvos piliečiai taip pasisakė: už Adamkų - 34.3%, už Paulauską - 10.6%, už Paksą - 9.4%, ir t.t. Jau po rinkimų, sausio 16-19 dienomis praves-

toje apklausoje, kas geriausiai atstovauja piliečių interesams, atsakymai buvo tokie: Paksas - 27.1%, Adamkus - 25.9%, Brazauskas - 19.3%, po teismus neseniai tampyta Prunskienė - 10.6%. Įdomu, ar ne? Ar tai kietos priešrinkiminės propagandos bei agitacijos paseka, ar staiga atsiradęs noras būti vienoje komandoje, kartu su laimėtoju? Kaip greitai dingsta ir atsiranda populiarumas! Kaip anglai mėgdavo sakyti: “Karalius mirė, tegyvuoja karalius”.

intelligent
network
design, ltd.

University Heights, Ohio

216-387-3204
Fax: 440-461-3162

info@pcintelligent.com

Intelligent technology solutions
for all your business needs

Business network solutions
Maintenance
Maintenance contracts for
Windows & Linux environments
Consultation
Hardware &
software solutions
Email hosting
E-commerce
Web hosting
Internet Web Design
High-speed Internet access

SPORTAS

2003 METŲ ŠALFASS-GOS
VARŽYBINIS KALENDORIUS

Pateikiame 2003 m. ŠALFASS-gos varžybinio kalendoriaus II-ją dalį, kuri yra tęsinys šių metų pradžioje paskelbtos I-sios dalies. (Aplinkraščio Nr. A-2/03)

Lietuvos sporto žaidynės, Valstybės diena - Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejui - paminėti, finalinės varžybos birželio 28-29 dienomis, Vilniuje.

Š. Amerikos lietuvių lauko

teniso pirmenybės ir 3-sis Clevelando LSK Žaibo kvietinis turnyras įvyks liepos 26 ir 27 dienomis, Clevelande, Ohio. Informuoja Algis Gudėnas, 104 East 199-th Street, Euclid, OH 44119. Tel. 216-481-0465. Faksas: 216-481-6064. E-mail: l i n r i k @ a d e l p h i a . n e t Papildomas ryšys: Eugenijus Krikščiūnas, ŠALFASS 1. teniso vadovas, 105 Anndale Dr., Willowdale, Ont. M2N 2X3, Canada. Tel: 416-225-4385. E-mail: dkrik3@rogers.com

18-sis Š. Amerikos lietuvių kvietinis softbolo turnyras įvyks rugpjūčio 22-24 dienomis, Wasaga Beach, Ont., Kanadoje. Tai yra Co-Ed 3-Pitch tipo turnyras. Informuoja Sonia Houle, 498 Glenlake Ave., Toronto, Ont. M6P 1H1, Canada. Tel: 416-762-0636. E-mail: sonia@kanada.ca

ŠALFASS-gos stendinio (skrendančių taikinių - “Trap”) šaudymo pirmenybės planuojamos liepos pabaigoje ar rugpjūčio pradžioje, Hamiltono LMZK “Giedraitis” šaudykloje. Rengia - ŠALFASS-gos (Nukelta į 12 p.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGPJŪČIO 9 d., 3:00 - 5:00 v.p.p. speciali vasaros radijo laida **“Lietuvių Radio Zona”** per bangą WERE 1300 AM.

RUGSĖJO 7 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 28 d. Lietuvių diena, Lietuvių Meno Ansamblio **“Dainava”** koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

SPALIO 11 d. 7:00 val. Dievo Motinos parapijos auditorijoj **BALFO metinio vajuos koncertas.**

LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

GEGUŽINĖ P O S T O G U

Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius ruošia tradicinę “gegužinę po stogu” *Dirvai* padėti.

Visi lietuviai iš arti ir toli kviečiami į Tautinius namus liepos 13-tą, sekmadienį. Pradžią 12:30 val. p.p. Gardūs pietūs, vynas ant stalų, baras, loterija ir smagus pabendravimas. Puoselėkime tarpusavį ryšį ir **palaikykime lietuvišką išeivijos spaudą!**

Iėjimo auka tik 12 dol.

Nesenai atvykusi iš Vilniaus Regina ieško darbo.
Gali prižiūrėti senesnius žmones ir kartu ten gyventi.
Yra energinga ir darbšti moteris.
Kalba lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai.
Skambinti: (330) 657-2284 (Peninsula, Ohio)

JAV LB ATSTOVAI

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės XI-ajame Seime Vilniuje JAV Lietuvių Bendruomenei atstovauja 34 atstovai. Seimas vyksta 2003 m. liepos 7 - 11 dienomis. Jame dalyvauja 150 atstovų iš 35-rių kraštų Lietuvių Bendruomenių.

JAV LB atstovų sąrašą sudarė JAV LB Tarybos prezidiumas ir pateikė PLB valdybai. Atstovai yra: Algimantas Gečys - Krašto Valdybos pirmininkas, Aras N. Mattis - Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas, Algimantas Antanėlis, Juozas Ardys, Margarita Bareikaitė, Gintaras Čepas, Ramutė Česnavičienė, Gediminas Damašius, Salomėja Daulienė, Teresė Gečienė, Vytautas Kamantas, Gražina Kamantienė, Birutė Kožicienė, Giedrė Kumpikaitė, Gediminas Leškys, Vytas Maciūnas, Regina Narušienė, Daiva Navickienė, Angelė Nelsienė, Ramutis Pliūra, Juozas Polikaitis, Juozas Pupius, Dalia Puškorienė, Marija Remienė, Liūda Rugienienė, Algis Rugienius, Aušrelė Sakalaitė, Donatas Skučas, Giedrė Stankūnienė, Jonas Urbonas, Irena Veitienė, Vytautas Vidugiris, Birutė Vilutienė, Birutė Vindašienė.

PLB inf.

Patria Imports

*We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!*

794 East 185th St. • 216-531-6720

Clevelando Lietuvių Kultūrinių darželių draugijos pirm. Kęstutis Steponavičius pradėjo popietę sveikindamas gausius svečius.

G. Juškėno nuotraukos

VASAROS POPIETĖ

Clevelando Lietuvių Kultūrinių darželių draugija pirmą birželio sekmadienį rengė savo nariams vasaros popietę Rockefeller parko šiltnamyje. Buvo miela ten visiems susitikti, nes šiltnamis yra vos už kelių minučių nuo Lietuvių darželių. Šiltnamio priebutis neseniai buvo išplėstas, pristatant svetainę. Toje svetainėje praleidome malonią popietę. Pradžioje svečius sveikino draugijos pirmininkas Kęstutis Steponavičius. Visi buvo skaniai pavaišinti kavute ir užkandžiais, kuriuos parengė puošnios ponios. Pašnekesį apie augmenijos kultivavimą skaitė Vincas Apanius, kuris daugelį metų vadovavo L.K.D. draugijai. Viešnagė buvo užbaigta dovanų traukimu svečiams. Daugelis parsivežė namo gėlių puokštes.

Aišku, popietės dalyviai aplankė ten pat esantį šiltnamį ir gėrėjosi puošniais gėlynais. Šiltnamis yra kasdien nemokamai atdaras nuo 10 val. ryto iki 4 val. p.p. Jis buvo pradėtas planuoti ir statyti 1902 m., kada John D. Rockefeller padovanojo 270 akrų žemės miesto parkui įkurti. Šiltnamyje visados rasite tropikinių ir kitokių augalų parodas, vandens gėlynus, paparčių parodą ir įvairių temų parodas, kaktusų ir orchidėjų kertes. Vasaros metu malonu aplankyti Taikos sodą, Japonų ir Lotynų - amerikiečių sodus bei Betty Ott kalbantį sodą.

Ger. Juškėnas

Lietuvių Kultūrinių darželių d-jos popiečio svečiai vaišinosi Rockefeller šiltnamio svetainėje.

DIRVAI AUKOJO

LTS Bostono skyrius, MA ... 2.000

G.Matas,

Independence, OH 100

R.Bužėnas, Henderson, NV .. 100

J.Balbatas, Cleveland, OH 60

D.Armonas, Mentor, OH 25

V.Koklys, Cave Creek, AZ 25

J.Bernot, Union, NJ 20

V.Gavelis, So. Boston, MA ... 20

E.Šilgalis, Euclid, OH 20

G.Taoras, Glastonbury, CT 20

K.Tirva, Glenview, IL. 20

D.Liepas, Ft. Collins, CO 10

A.Markevičius,

S. Monica, CA 10

R.Panaras, Orland Park, IL 10

B.Mitkienė, So. Boston, MA ... 10

A.Garlauskas, Concord, OH ... 10

R.Kot, Amsterdam, NY 5

R.Pažemėnas, Vacaville 5

B.Valiukėnas,

Dearborn H., MI 5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

Dėkojame aukotojams, atsiliepusiems į prašymą padėti mūsų laikraščiui. Tikimės, kad ir kiti DIRVOS skaitytojai, suprasdami sunkią išeivijos spaudos padėtį, paseks jų kilniu pavyzdžiu ir savo pinigine parama prisidės prie DIRVOS tolimesnio klestėjimo ir tautinio sąmoningumo bei tarpusavio ryšių palaikymo.

FOR RENT

**2 bedroom apartment
double house up
20426 Lakeshore Blv.
Euclid, OH**

Tel.: 481-2419

Š. AMERIKOS LIETUVIŲ 2003 M. PLAUKIMO PIRMENYBĖS

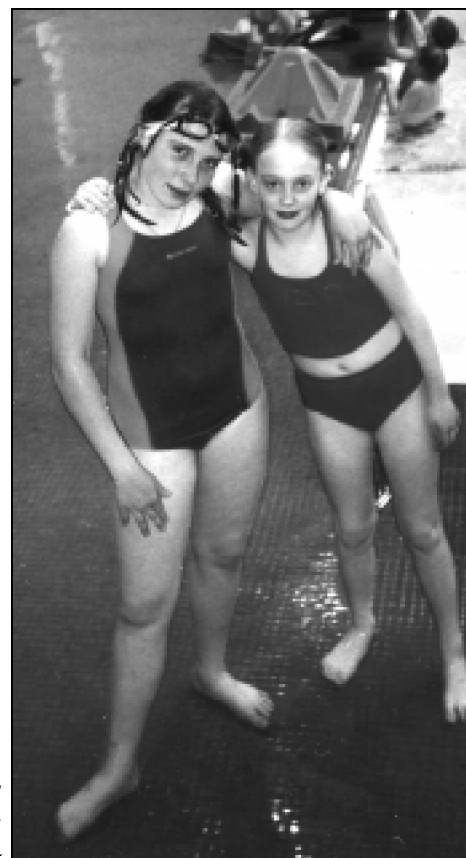
2003 m. gegužės 10 d., Clevelande, Ohio

Moterų 200 jardų laisvu stiliumi plaukimo medalistės: Ann Sker-
koski (Žaibas) - 2 vieta, Emilija Mekešaitė (Žaibas) - 1 vieta, (žaidy-
nių rekordas 2:08.16 min.), Veronika Taraškaitė (Žaibas) - 3 vieta.

Vyrų 50 jardų laisvu stiliumi laimėtojai broliai Taraškai (Žaibas): (iš kairės) Petras - 2 vieta, Pilypas - 1 vieta (24.90 sek.) ir Vincentas - 3 vieta.

Jaunos Clevelando Žaibo plaukikės puseserės Kijauskaitės, Aida, 12 m. kairėje ir Kaja 9 m., dalyvavo šių metų Š. Amerikos lietuvių plaukimo pirmenybėse. (Nuotrauka dešinėje)

2003 METŲ ŠALFASS-GOS VARŽYBINIS KALENDORIUS

(Atkelta iš 10 p.)

Šaudymo sporto komitetas.
Šios varžybos turėjo įvykti gegužės 10 d., tačiau buvo atidėtos dėl nepatogios datos. Informuoja Kazys Deksnys, 1257 Royal Drive, Burlington, Ont. L7P 2G2, Canada. Tel: 905-332-6006. Fax 905-547-5556. E-mail: kdeknsys@sprint.ca.

Š. Amerikos baltiečių lauko teniso pirmenybēs planojamas rugpjūcio mēnesī, Columbus, Ohio. Rengia latvīai. Informuoja: Arturs Zageris, tel. 614-985-1997. Papildomas ryšys lietuviams - E. Kriškūnas.

Š. Amerikos lietuvių indi-

vidualines ir komandines golfo pirmenybes vykdo Clevelando Lietuvių golfo klubas, rugpjūčio 30 ir 31 d., Quail Hollow Country Club, Painesville, Ohio. Informuoja Algis Nagevičius, 1150 Chapman Lane, Unit 31, Medina, OH 44256, USA. Tel. 330-721-2424. Faksas: 330-721-2423. E-mail: stonemed5@hotmail.com

Š. Amerikos baltiečių šaudymo sporto pirmenybės vykdė lietuviai rugsėjo mėn. Kanadoje, šia tvarka: rugsėjo 6 d. - stendinio (Trap) šaudymo, 13 d. - smulkaus (.22) kalibro šautuvų ir 20 d. - pistoletų. Smulkaus kalibro šautuvų ir pistoletų lietuvių pirmenybės

bus išvestos iš baltiečių. Informuoja Kazys Deksnys.

ŠALFASS-gos lengvosios atletikos pirmenybės planuojamos rugsėjo 13 d. Clevelande ar Toronte. Tikslī data ir vieta bus pranešta artimiausiu laiku. Informuoja Algirdas Bielskus.

Šarūno Marčiulionio kvietinis lauko teniso turnyras įvyks rugsėjo 26, 27 ir 28 d. San Diego, Cal. Rengia San Diego Lietuvių Teniso Klubas "Aras", c/o Algis Bačanskas, pirm, 990 Highland Drive, Suite 212 D, Solana Beach, CA 92075. Tel 760-723-1076. E-mail: abacanskas@aol.com Papildomi ryšiai: www.arastenniscub.com; Algis Šėkas, tel 814-968-8124, E-mail: isekas@octa.net; arba Šarūnas Landys, tel 858-259-0320, E-mail: sarunas@metaflex.com

ŠALFASS-gos jaunučių krepšinio pirmenybės vykdė Toronto PPSK "Aušra" spalio 3, 4 ir 5 d., Toronto, Ont., Kanadoje. Šios varžybos turėjo įvykti gegužės 30, 31 ir birželio 1 dienomis Toronte, tačiau dėl SARS ligos pasirodymo Toronte, buvo atidėtos. Žaidynės vyks šiose berniukų ir mergaičių klasėse: B (1987-88 m. gimimo), C (1989-90 m.), D (1991-92 m.), E (1993-94 m.) ir F "molekulių" (1995 m. gim. ir jaunesnių). Data ir vieta dar nėra galutiniai patvirtinta. Informuoja Rimas Miečius, 54 Burrows Ave., Etobicoke, Ont. M9B 4W7, Canada. Tel 416-234-0878. Fax 416-234-8506. E-mail: rimmer1@sympatico.ca

Š. Amerikos baltiečių plaukimo pirmenybės numatomos spalio 25 d. Toronto, Ont., Ka-

nadoje. Data ir vieta dar galutinai nepatvirtinta. Lietuvių metrinį nuotolių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių. Informuoja: Mrs. Catherine Jotautas, 35 Cumberland Dr., Brampton, Ont. L6V 1W5, Canada. Tel 905-457-7664. Fax 905-457-5932. E-mail: Caromire@aol.com. Papildomas ryšys - Algirdas Bielskus.

Visų varžybų reikalais galima kreiptis į ŠALFASS gen. sekr. Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122, USA. Tel 216-486-0889 (paliekant žinutę, leiskite suskambėti 8 kartus). Faksas 216-481-6064. E-mail: Vyts@VPAcct.com (receiving only)

ŠALFASS-gos
CENTRO VALDYBA

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 189th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama,
telidanti jauką atmosferą, rūdėsio valandoje.
Didei aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

**Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119**

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį **9:00 v.r. - 4:00 p.p.**
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)